

iVa de FOL!

LANEKO PRESTAKUNTZA ETA
ORIENTABIDEETAKO IRAKASLEEN 5.
BILTZAR NAZIONALA

Gandia, 2023ko apirilaren 20, 21 eta 22a

Koordinatzaileak: Inma Ruiz Castellano, Julia Contreras Tolosa eta Francesca Magliocchi

Argitaratzailea: Generalitat Valenciana. Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.
2023

ISBN: 978-84-482-6869-5

Lege-gordailua: V-2109-2023

Apirilaren 20, 21 eta 22an, Gandian, Lanbide Heziketako eta Araubide Bereziko Irakaskuntzako Zuzendaritza Nagusiak antolatutako Laneko Prestakuntza eta Orientabideetako Irakasleen 5. Biltzar Nazionala egin zen. Topaketa horretan 450 lagun inguru bildu ziren, LPOren «Va de FOL» lelopean. Lelo hori, gure tradizioetako batean oinarrituta dago, «pilota valentziarra», kirol horretan partida bat hasten dela adierazteko erabiltzen den esaldia da, «Va de bo». Izan ere, pilota valentziarrari keinu hori eginda, Euskal Autonomia Erkidegoko Hezkuntza Sailaren lekukoa ere jaso nahi zen. Sail horrek antolatu zuen aurreko biltzarra Donostian, Euskadik ere antzeko kirola baitu: euskal pilota. Horrela, bi topaketa horien artean ardatz bat bilatu zen.

Pilota valentziarrak, biltzarraren ikur gisa, antzinako tradizioetatik lanbide berriak sortzen direla adieraztea zuen helburu. Lanbide berri guztiak ez dira digitalizaziotik sortzen. Halaber, bertako enpresa-sarean eragin ekonomiko eta sozial handia duten lanbideak sortzen dira, kulturaren beraren alderdiak berreskuratuz.

Jasangarritasuna izan da biltzarraren ardatz nagusia, iraunkortasuntzat hartuta ez bakarrik jarduera ekonomikoak gure ingurunean duen eragina, baita lan-harremanak gizatiarragoak izateko beharra ere. Eta kontzeptu horretatik abiatuta, eraldaketa ere landu da, zentzu zabalean. Horien inguruan, biek in lotutako hezkuntza-esperientzia interesgarriak partekatu dira, gai horiek hezkuntza-mailan jorratzearen garrantzia erakutsiz. Horren guztiaren azken helburua proposamen horiek ikasgelara eramatea da, etorkizunean langileak izango diren ikasleengan eraginez, lan- zein klima-ziurgabetasun handiko testuinguru bati aurre egin beharko baitiote.

Osoko bilkuran Hezkuntza Ministerioko Ángeles Cardaba García parte hartu zuen, eta bere hitzaldian azaldu zuen LPOko irakasleek zer eginkizun izango duten Lanbide Heziketaren lege berria garatzeko sortzen ari den araudi berriaren ondoren.

Ondoren, bi mahai-inguru egin ziren, eta, horietan, hainbat autonomia-erkidegotatik ekarritako esperientzia eraldatzaileak eta jasangarritasun-esperientziak erakutsi ziren, bai eta Espainia osoko espezialitateko lankideak egiten ari diren lana partekatu ere. Osoko bilkura amaitzeko, LPOko Irakasleen Elkarte Nazionalak azken urteetako esperientzia kontatu zuen, eta partekatu eta parte hartzera animatu zen, gero eta kolektibo indartsuagoa izan dadin.

Biltzarraren gainerako zatian tailerrak eta posterrak egin ziren, espezialitatearekin lotutako irakaskuntza-jardunbide egokiak partekatzeko. Argitalpen honetan jasotzen da horien edukia. Berritasun gisa, bosgarren biltzar honetan eztabaida-espazio batzuk sartu dira, oso aberasgarriak izan direnak LPOko irakasleek lanbide-heziketa dualean duten zereginari buruz, ekintzaitza-geletako eredu desberdinei eta horien bilakaerari buruz, eta LPOko irakasleen etorkizunari buruz, gertatzen ari diren arau-aldaketak direla eta. Horien ondorioak argitalpen honetan ere jaso dira.

2015ean, Comunitat Valenciana-k LPOko irakasleen lehen biltzar bat antolatzeko ekimena hartu zuen. Biltzar hori abiapuntu izan zen urteetan zehar gertatu diren beste ekimen askorentzat, eta horien ondorioz, Lanbide Heziketa aktiboagoa, dinamikoagoa eta eraldatzaileagoa sortu da. LPOko irakasleak LHren bihotzean daudelako, lanbide-arlo guztietan irakasten dutelako. Zortzi urte geroago, Euskaditik eta Kataluniatik igaro ondoren, kolektiboa hartu dugu berriro, eta argitalpen honekin Gandiako topaketaren egunetan egindako lanaren testigantza utzi nahi dugu. ¡Va de FOL!

AURKIBIDEA

Tailerrak

1. IDU praktikan aplikatzea LPOko ikasgelan.....	7
2. Ideiatik konponbidera: ekintzailletza-gaitasunen garapena aktibatuz EES moduluan.....	11
3. EES bakan batetik INTEGRATU batera. Gure esperientzia FPEuskadin.....	15
4. Jolasean oinarritutako ikaskuntza (JOI) hezkuntza-baliabide gisa.....	22
5. Ekiten, horra hor gerundioa. Adimen artifizialaren erronka.....	28
6. HarrapaTu HACKATHON.....	30
7. Azterketarik gabeko aukerako ebaluazioa.....	32
8. Hitz egidazu zutaz. Elevator Pitch lan bila.....	36
9. Jasangarritasuna ez da bide bat, egia bihurtu den ametsa baizik.....	39
10. «Enplegarritasuna hobetzea, taldeko ekintzailletza-dinamiken bidez»	44
11. Mirades de futur. ekonomia sozial eta solidarioa bultzatuz Aula Emprénetik.....	47
12. Pentsamendua egoera kritikoan.....	53
13. Kultura Juridiko eta Demokratikoa irakasgaiko proposamen didaktikoak	56
14. Willy Wonka versus Maistra monotonoa.....	63

EZTABAIDAGUNEAK

1. Ekintzailletza-gelak: ereduak, bilakaera eta etorkizuna.....	67
2. LPO espezialitatearen etorkizuna.	68
3. LPOko irakasleen zeregina Lanbide-heziketa Dualean.....	69

POSTERRAK

1. A25 Don't be that guy	72
2. Orientabide-metodoa: Orien Tirant lo Blanc	73
3. Espainiako goi-mailan dauden LHko unibertsitate-tituludunak: espezializazio- edo birtrebakuntza-estrategia bat?	74

4. Ekintza txikiak... .. asmo handiak!!! Kontsumo arduratsu baterantz	75
5. ABP "TOP enpresaburua izango naiz"	76
6. Zikloen eta familien arteko lankidetzak: ekintzailera, ilusioa eta motibazioa	77
7. Biraketa bat orientabidean	78
8. Hitz-pasa	79
9. RGB LH Elebiduna, LPO INGELESEZ.....	80
10. Lehiaketa-proiektu berritzaile eta elkarretaratze iraunkorrak	81
11. Tirant-ek prebentzioaren alde egiten du	82

TAILERRAK

IDU praktikan aplikatzea LPoko ikasgelan

Cantalejo Serrano Sandra

IES La Sènia, Paiporta, LPO saila

Baliabideak; aurrez aurreko esperientzia; IDU; LPO.

1. Hitzaurrea

Gure Saila, Ministerioa eta hainbat iturri inspiratzaile aspaldidanik ari dira Ikaskuntzaren Diseinu Unibertsalaren (aurrerantzean, IDU) onurei buruz hitz egiten, behin eta berriz esaten eta horiek frogatzen saiatzen, ikasgelan inklusioarekiko errespetua errazten eta ezartzen duen esparru metodologiko gisa.

Aurten, IDU ez da soilik hezkuntza-gomendio bat, ezagutza eskuratzeko eta adierazteko oztopoak apurtzean oinarritua, baizik eta funtsezko eta arauzko elementu gisa eta gomendatuta agertzen da Lanbide Heziketaren Antolamenduari eta Integrazioari buruzko 3/2022 Lege Organikoaren 2.20 artikuluan, bai eta duela gutxi LOMLOEn ere, hitzaurrean aipatuta, askotariko irudikapen eta adierazpenen proportzioa txertatzeko eta bermatzeko aplikazio-printzipio egokientzat hartuta.

Hori da, hain zuzen ere, gaur egungo arau-esparrua. Izan ere, ikasgelan aniztasuna gero eta gehiago agertzen da. Zerk eragozten digu gure metodologia aplikatu eta berriz diseinatzea, gure ikasleen garapena eta ikaskuntza ahalik eta hobekien errazteko?

Aurkezten dudan tailerrarekin, hurbileko ikuspegia eskaini nahi dut, lehen pertsonan, ezagutzak transmititzeko eta egiaztatzeko gure norabide bakarreko moduak gure ikasleengan sortzen dituen zailtasunei, arazoei edo oztopoei buruz. Ondoren, LPoko gelarako IDU aplikazioaren adibide batzuk emango ditut.

Hala eta guztiz ere, lankideak IDU kontzeptura, haren aplikaziora, onuretara eta erabilgarritasunera hurbiltzea bilatzen dut, betiere bizi-esperientziatik abiatuta eta lehen pertsonan, horrela bakarrik ulertuko baituzu hasierako ahalegin bat egin behar dela, gure ikasleek ezagutza berrietarako eta, ondorioz, lan-mundurako sarbide eraginkor eta efizientea izan dezaten.

2. Ikasgelako ikerketaren edo esperientzia berritzailearen helburua

Lortu nahi diren helburuak esperimentazio pertsonalaren ideiatik abiatzen dira, gure arloan IDU sistemaren beharra eta eraginkortasuna modu praktikoan ulertzeko. Irteera-puntu horretatik, gure metodoak beti ez direla alferrikakoak ulertzea eman eta ulertarazi nahi dut, gure «ikuslegoa» ikasturte bakoitzean aldatzen dela, eta, are gehiago, hilero, eta

ikasteko aukera guztiei erantzun behar diegula, kasu honetan, inor bidetik ez uzteko, besterik gabe, ezin duelako izan edo bere gainerako ikaskideen bide bera egiten jakin behar duelako.

2.1. Helburu zehatzak

- Edukiak ezagutzeko eta ezagutzak adierazteko sistema bat sortzen duten oztopo kognitiboak lehen pertsonan esperimintatzea.
- LPO moduluaren egokitzapen metodologikoaren beharra baloratzea.
- Ikasleen aniztasun kognitiboa Hezkuntza Laguntzako Premietatik haratago ulertzea.
- Gaiaren edukira sartzeko bideei buruz hausnartzea (LPO)
- Ebaluazio-tresnak eta horiek irudikatzeko moduak lortu nahi diren helburu didaktikoekin aztertzea.
- Hezkuntza-inklusioa ebaluatzea, hobekuntza-zubi gisa, eta LPO ikasgelako etengabeko aniztasunera hurbiltzea

2.2 Aplikatu beharreko metodologia

Ondo bereizitako bi metodologia mota hartu nahi dira abiapuntutzat:

1. **Erronketan oinarritutako ikaskuntza:** LPOko jarduera jakin bat lehen pertsonan planteatuz, egoera eta/edo oztopo desberdinetatik abiatuta.
2. **Azalpen-eskola edo eskola magistrala:** jarduerak eta esperientzia azaltzea ikasgelan, IDU metodoa aplikatuta. Ekinza hori Brainstorming-etik eratorritako ondorio gisa gauzatu da, planteatutako erronkari, prozedurari eta/edo garatutako jardueri dagokienez. Lehen esan bezala, tailer esperimental bat egin nahi da, eta, horren ondorioz, parte-hartzaileek ulertu behar dute IDUK hezkuntza-mailan eskaini diezagukeen beharra eta aukera.

3. Garatutako jarduerak

Jarduerak bitan bana daitezke: jarduera praktikoa eta hausnarketa-jarduera.

1. JARDUERA PRAKTIKOA: tailerraren hasieran eta sarreraren ondoren, parte-hartzaileak taldetan edo bikoteka banatuko dira (une honetan ezin da adierazi zenbat talde dauden, ez baitakigu zenbat parte-hartzaile dauden). Talde bakoitzari idatziz esleituko zaio ikasle-rol bat, testuinguru jakin batekin. Hona hemen adibide batzuk:

- 32 urteko ikaslea zara, goizean 8 orduz ikasten ari zara eta gauez eskolara joaten zara; gainera, bi seme-alaba txiki dituzu.

- Erdi mailako beste ziklo batetik sartzen den ikaslea zara, eta ez daukazu lan-munduan aurretiazko ezagutzarik edo esperientziarik.
- Ezagutza informatikorik eta etxean ordenagailurik ez duen ikaslea zara.
- Errumaniako ikaslea zara, eta ez duzu ulertzen gaztelania eta valentziera. Bakoitzaren egoera azaldu ondoren, planteatutako testuingurua benetakoa dela sentiarazteko elementuren bat emango zaie. Hona hemen adibide batzuk:
- 32 urteko ikaslea zara, goizean 8 orduz ikasten ari zara eta gauez eskolara joaten zara; gainera, bi seme-alaba txiki dituzu.

Bakoitzaren egoera azaldu ondoren, planteatutako testuingurua benetakoa dela sentiarazteko elementuren bat emango zaie.

- 32 urteko ikaslea zara, goizean 8 orduz ikasten ari zara eta gauez eskolara joaten zara; gainera, bi seme-alaba txiki dituzu.
 - o Harea-erloju bat ematen da, planteatutako jarduera egiteko denbora gutxiago duela adierazteko.
- Erdi mailako beste ziklo batetik sartzen den ikaslea zara, eta ez daukazu lan-munduan aurretiazko ezagutzarik edo esperientziarik.
 - o Ebatzi beharreko kasuak zailtasun-maila handiagoa izango du LPO irakasleek izan dezakeguna baino.
- Ezagutza informatikorik eta etxean ordenagailurik ez duen ikaslea zara.
 - o Ordenagailu eramangarri bat emango zaio, eta, horren bidez, erronka bat egin beharko du erabilera konplexuko aplikazio jakin batean.
- Errumaniako ikaslea zara, eta ez duzu ulertzen gaztelania eta valentziera.
 - o Ebatzi beharreko erronka frantsesa, galiziera edo portugesa bezalako beste hizkuntza batean banatzen da.

Talde edo bikote guztiak kokatu eta materiala entregatu ondoren, ebatzi beharreko erronkan entregatuko da LPOren edukiarekin zerikusia duen erronka bat.

Erronka hori gauzatzeko, denbora eta baliabide berberak izango dituzte, gezurrezko egoera pertsonalak izan ezik.

2. GOGOETA-JARDUERA

Jarritako erronka konpontzeko denbora amaituta, emandako konponbideak entzungo dira, eta, ondoren, haien itxurazko egoerek planteatu dizkieten oztopoak partekatuko dira.

Bilatutako egoerak esperimendu eta adierazi ondoren, IDU zer den azalduko da, bai eta IDUK aurreikusitako eta proposatutako zer elementu eta/edo ekintzak konpon zitzaketan aurreko esperimenduan planteatutako oztopoak.

3. 2. Denboralizazioa

Kontuan hartuta gaur egun feedback bakartzat hartzen dela guztizko denbora

45-50 minutukoa izateko aukera. Denboralizazio hau planteatzen da:

Ejemplo de columna	Tiempo previsto	Observaciones
Presentación ponente	1´	
Introducción taller	1´	
Organización de grupos y repartición de material y roles	3´	
Entrega e inicio de Reto	2´	
Desarrollo de Reto	10´	*El grupo con rolde tiempo tendrá solo 3 minutos
Puesta en común de la solución al reto	5´	
Puesta en común de las dificultades observadas	5´	
Propuesta de solución de barreras mediante recursos DUA	2´	
Muestra de recursos DUA reales		
Conclusión y cierre		

TIEMPO TOTAL 44´

3.3 Erabili beharreko materialak

Planteatutako tailerra garatzeko, honako hauek erabili beharko dira:

WIFI konexioa

Ordenagailu eramangarria

Proiektatzeko horma edo pantaila

Orria/ Boligrafoak

Hare-erlojua

Lanerako mahaiak eta aulkiak

Betaurrekoak/mozorroak/etab. (parte-hartzaileen kopuruaren arabera)

4. Emaitzak eta/edo ebaluazioa

Ikasleen ikuspegitik kontzientziatu eta autobaloratu nahi da gure ikasleek zer zailtasun-egoerari aurre egin behar dioten informazioa eskuratzeko aukera bakarra dutenean, garapen- eta kudeaketa-denbora bera dutenean eta eskuratutako ezagutzak irudikatzen modu bakarra dutenean.

5. Ondorioak

Amaitzeko, norberaren esperientzia beste ikuspuntu batetik goraka doala azpimarratzea. Nire ustez, tailer sinple horrekin, IDU ezagutzen duten eta hura aplikatzea planteatu ez duten irakasleek praktikan izango dute hori ez egiteak dakarren zailtasuna lehen pertsonan esperimendatzean.

Bestalde, IDU ezagutzen ez dutenek edo gutxi ezagutzen dutenek haren erabilera, praktikan jartzea eta beharrezko inplementazioaren zergatia ikasiko dituzte.

Egia da, esperientzia labur baina beharrezko horren ondorioz, bertaratuek IDU materialak egiten jarraitu ahal izango dutela, APPak, denborak, materialak, metodologiak eta abar erabiliz.

6. Erreferentzia bibliografikoak

3/2022 Lege Organikoa, martxoaren 31koa, Lanbide Heziketa antolatu eta integratzekoa. Estatuko Aldizkari Ofiziala, 78. zk., 2022ko apirilaren 1ekoa.
<https://www.boe.es/eli/es/lo/2022/03/31/3/con>

3/2020 Lege Organikoa, abenduaren 29koa, Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duena. Estatuko Aldizkari Ofiziala, 340 zk., 2020ko abenduaren 30ekoa.
https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2020-17264

Villaescusa. M, Agustín. Fco Javier, Angulo. Ana, Martí. Aránzazu, Pérez Natividad, Tormo Elisa (2021). DUA-A- Valentzia. Argitaratzailea: Generalitat Valenciana.
<https://portal.edu.gva.es/cefireinclusiva/wp-content/uploads/sites/193/2022/03/DUAAcast.pdf>

Ideiatik konponbidera: ekintzailtza-gaitasunen garapena aktibatuz EES moduluan

Ramos Villaverde, Sergio^a

Armuña González, Cristina^a

Cano Berciano, Miguel^b

Arenal Cabello, Alberto^c

^aUNED, Ekonomia eta Enpresa Zientzien Fakultatea. Ekonomia aplikatua eta Historia Ekonomikoa Saila

^bBusinessADN

^cMadrilgo Unibertsitate Politeknikoa, Industria Ingeniarrien Goi Eskola Teknikoa, Antolakuntza Ingeniaritza Saila

Gako-hitzak: design thinking; esperientzietan oinarritutako ikaskuntza; enpresa eta ekimen ekintzailea; ekintzailtza-gaitasunak; EntreComp.

1. Hitzaurrea

Enpresa eta Ekimen Sortzailea (EES) moduluan garatzen den enpresa-simulazioko proiektua eremu ezin hobea da irakasleek zeharkako ekintzailtza-kompetentziak garatzera zuzendutako Design Thinking eta Lean Startup bezalako metodologia ekintzaileak aplikatu dituzten.

Proposamen honen funtsezko motibazioa ikasleengan esku-hartzeen inpaktua maximizatzen laguntzea da, EES moduluen hasieratik hurbilketa praktikoa eginez.

Alde batetik, egile askok diote irakaskuntza-hurbilketa tradizionalen oinarrian dagoen ikaskuntza pasiboaren estiloa ez dela ekintzan eta esperientzietan oinarritutako ikuspegiak bezain eraginkorra (Gibb, 2002; Lackéus, 2015; Rasmussen & Sørheim, 2006). Izan ere, esperientzietan oinarritutako ikaskuntzaren sustapena eskolatako ekintzailtza-esperientzietan bidez landu daiteke, arazoei irtenbideak planteatzeko aukera ematen duten tresnak emanez eta bizitza errealeko egoeretan erabakiak hartzen lagunduz (Costa et al., 2018).

Bestetik, ekintzailtzan hezteak hezkuntza-curriculumean modu horizontalean txertatzeko praktika izan behar du (EntreCompEdu, 2021). Betiere ideiak balio bihurtzeko aukera ematen duten gaitasunen multzotzat hartuta, ikuspegi zabal batetik, enpresa-

kudeaketarekin lotutako alderdietara ez ezik, bizitzaren eremu guztietan beharrezkoak diren gaitasunen garapenera ere bideratuta (RIITE, Armuña).

Horrez gain, botere publikoen ikuspegitik, funtsezkoa da gaitasun ekintzaileetan zein digitaletan prestatzea, gizartean garapen pertsonal eta profesional osoa lortzeko zortzi core trebetasunetan sartzan baita (European Council, 2006). Ekintzailetza-konpetentzien kasurako, Europako Batzordeak EntreComp (Bacigalupo et al., 2016) prestatu zuen, ekintzailetza-gaitasuna ideiak balio bihurtzeko gaitasun gisa deskribatzen duen erreferentzia-esparrua. EntreComp programak 15 trebetasun proposatzen ditu, hiru arlotan multzokatuta: aukerak identifikatzea, baliabideak kudeatzea eta gauzatzea. Horiek guztiek aukera ematen dute balioa sortzeko, ideiatik praktikara.

Ondorengo garapenen artean, Europako Batzordeak EntreComp Playbook (Bacigalupo et al, 2020) eskuliburu bat egitea sustatu zuen, hezkuntza- eta lan-espazioetan ezarpen praktikoa errazteko. Gida honek EntreComp maila praktikokoan lurreratzea ahalbidetzen duten hainbat praktika, tresna eta adibide biltzen ditu, lan- edo hezkuntza-ingurunean garatzeko.

EntreComp Playbook erreferentzia gisa hartuta, eta EES moduluaren helburuak eta erreferentzia-esparrua kontuan hartuta, tailer honen proposamena egingo da. Bertan, irakasleak ikasgelan hasierako aktibazio-prozedura batez hornituko dira, moduluaren enpresa-simulazioko proiektuan garatu beharreko lanaren oinarri gisa.

2. Ikasgelako ikerketaren edo esperientzia berritzailearen helburua

Tailer honen helburua EES moduluaz arduratzen diren irakasleei Design Thinking eta Lean Startup-i buruzko 360º-ko ikuspegia ematea da, gai izan daitezen:

1. Metodologia horiek modu praktikoan aplikatzea ikastetxean eta ikasgelan.
2. Ikasleak gidatzea EESren moduluan zehar enpresa-simulazioko proiektuetan horiek aplikatzen dituzten.
3. Ikasle-taldeek ekintzailetza-gaitasunen bilakaera ebaluatzea, Europako Batzordearen eskumen-esparruaren arabera (EntreComp).

3. Garatutako prozedurak eta/edo jarduerak

Tailerren edukiak honako hauek izango dira:

1. Zer dira Design Thinking eta Lean Startup? Zertarako balio dute eta non aplikatu daitezke bi metodologia horiek?
2. Kasu praktikoa: Design Thinking eta Lean Startup, enpresa-simulazioko proiektuari aplikatuta.

2.1. Nondik hasi ginen irailan, martxoan proiektu ekintzaile bat izatera iristeko?

2.2. Nola jakin nor den zure xede-publikoa? Segmentuak definitzeko dinamika (zer segmentutan dagoen parte, pasio-segmentuak, lan egiteko segmentuak eta segmentuak taldeekin hautatzea).

2.3. Zer behar/arazo ditu gure xede-publikoak?

Premiak hautemateko eta definitzeko dinamika.

2.4. Nola heldu behar zaie premia horiei? Ideiak sortzeko dinamika.

Erabilitako materialei dagokienez, espazio erabilgarria, koloretako errotuladoreak eta post-itak erabiliko dira. Asmoa da edozein irakasle ikasgelan izan ditzakeen baldintzak errepikatzea, tailerra eskura dauden baliabideekin koherentea izan dadin.

Tailerraren amaieran, bertaratutako bakoitzak honako hau jasoko du:

- Enpresa eKimen Sortzailea moduluan hasierako dinamika horiek aplikatzeko gida bat.
- Ikasgelan lantzeko materiala eta txantiloak

4. Emaizak eta/edo ebaluazioa

Emaizak nagusi gisa, tailerrera bertaratutako irakasleek prozedura oso bat izango dute EES moduluan lan egiteko proiektu ekintzailea abian jartzeko, lehen eskola-saioetan zuzenean aplikatzeko dinamikak eta tresnak barne.

Tailerreko dinamikak aplikatzearen emaitza enpresa-simulazioko proiekturako hurbilketa praktikoaren lehen harria da, gaitasun ekintzaileen Europako esparruak (EntreComp) deskribatutako gaitasun ekintzaileak garatzeko balio dezan. Ildo horretan, ikasleek ekintzailtza-kompetentziei buruz duten autopertzepzioa neurtzeko moduari buruzko orientazioa emango zaie bertaratutakoei, EESen moduluaren aurretik eta ondoren.

5. Ondorioak

Proposatutako tailerrak ekintzaileen metodologietatik eratorritako tresnak hedatzen eta erabiltzen lagundu nahi du, Enpresa eta Ekimen Ekintzaileko irakasleek ikasgelan aplikatu ditzaten.

Horretarako, ikasturte bakoitzaren hasieran ikasleak aktibatze esku-hartze batzuk proposatzen dira, ikasturtean zehar egin beharreko lanaren oinarri izan daitezten. Metodologiari dagokionez, hurbilketa praktiko bat proposatzen da, moduluan zehar garatutako edukiaren asimilazioan inaktua maximizatuko duena.

Helburua bikoitza da: politika publikoek aspalditik bultzatutako eta prestakuntza-curriculumean pixkanaka sartutako gaitasun ekintzaileak garatzeko erronka uztartzea, gaur egun EESen moduluan sartuta dagoen enpresa-arloko simulazio-proiektua lantzearekin batera.

Horretarako, tailerrean hainbat dinamika garatuko dira, eta, amaieran, ikasleek gidaliburu bat jasoko dute, baita ikasgelan lan egiteko materiala eta txantiloak ere.

6. Erreferentzia bibliografikoak.

Armuña, C., Arenal, A., Ramos, S., & Feijoo, C. (2022). Emprendimiento como competencia clave: retos generacionales en un nuevo escenario. *RiiTE Revista Interuniversitaria de Investigación en Tecnología*

Educativa, (12), 34–48. <https://doi.org/10.6018/riite.523251>

<https://revistas.um.es/riite/article/view/523251>.

Bacigalupo, M., Kamylyis, P., Punie, Y., & Van den Brande, G. (2016). *EntreComp : the Entrepreneurship*

Competence Framework. Publication Office of the European Union. <https://doi.org/10.2791/593884>.

Bacigalupo, M., Weikert García, L., Mansoori, Y., O’Keeffe, W. (2020) *EntreComp Playbook*. Entrepreneurial

learning beyond the classroom. EUR 30245 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, ISBN

978-92-76-19416-3, doi:10.2760/77835, JRC120487.

Costa, S. F., Santos, S. C., Wach, D., & Caetano, A. (2018). *Recognizing Opportunities across Campus: The Effects*

of Cognitive Training and Entrepreneurial Passion on the Business Opportunity Prototype.
Journal of Small

Business Management, 56(1), 51–75. <https://doi.org/10.1111/jsbm.12348>.

European Council. (2006). Recommendation of the European Parliament and the Council
on key competencies

for lifelong learning. Official Journal of the European Union, (March 2002), 10–18.
Retrieved from <http://eur->

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:en:PDF.

Gibb, A. (2002). In pursuit of a new “enterprise” and “entrepreneurship” paradigm for
learning: Creative

destruction, new values, new ways of doing things and new combinations of knowledge.
International Journal

of Management Reviews, 4(3), 233–269. <https://doi.org/10.1111/1468-2370.00086>.

Lackéus, M. (2015). Entrepreneurship in education: What, why, when, how. Background
paper for OECD-LEED.

Retrieved from http://www.oecd.org/cfe/leed/BGP_Entrepreneurship-in-Education.pdf.

Rasmussen, E. A., & Sørheim, R. (2006). Action-based entrepreneurship education.
Technovation, 26(2), 185–194.

<https://doi.org/10.1016/j.technovation.2005.06.012>.

EES bakan batetik INTEGRATU batera

GURE ESPERIENTZIA FPEUSKADIN

Diez Mintegui, M Pilar

Urzelai Ziardegi, Erguiña

KNIKA Zamalbide Auzoa z/g

20100 Errenteria (Gipuzkoa)

Gako-hitzak: kultura ekintzailea; Ikasempíesa; Ethazi (elkarlaneko ikaskuntza-eredua); EES modulua; modulu arteko erronkak; malgutasuna; espazioen aldaketa; ikasleen gaitasunen bilakaera.

1. Hitzaurrea

FP Euskadin 18 urte daramatzagu kultura ekintzailea lantzen Ikasempresa programarekin. Programa hori EES moduluaren testuinguruan garatzen da, eta haren ardatz nagusia enpresa bat sortzea da. Era berean, duela 10 urtetik hona, Ethazi lantzen ari da. Elkarlaneko ikaskuntza-eredu horretan, modulu guztiak garatzen dira irakasle-taldeek diseinatutako modulu arteko erronken bidez. Horrek esan nahi du antolamendua malgua dela, espazioak aldatzen direla eta ebaluazioa ikasleen konpetentzien bilakaerara bideratuta dagoela.

2. Ikasgelako esperientzia berritzailearen helburua

Egoera problematiko baten planteamendua, egoera hori erronka baterantz aldatzea eta prozesu osoa emaitza bat lortu arte egituratuta dago, ziklo bakoitzeko gaitasun tekniko eta espezifiketatik nahiz une honetan estrategikoak diren zeharkako gaitasunetatik abiatuta, hala nola ikasteko autonomia, talde-lana, aparteko emaitzetarako orientazioa, eta abar.

FP Euskadiren ereduak ikasleak jartzen ditu beren ikaskuntza-prozesuaren erdigunean, eta beren buruaz arduratzen dira, ikaskuntzaren bilakaerara bideratutako ebaluazio batekin.

Ikaskuntza-ereduaren aldaketa horrek modulu guztietan izan du eragina, eta, beraz, LPO eta EESn eta Ikasempresa programan ere eragina izan du. Horren ondorioz, prozesu batean lan egin dugu, EESk modu independentean lan egiten zuen modulu izatetik FP Euskadiko ikaskuntza-ereduan integratzen zen modulu izatera igaro dadin, horrek dituen berezitasunekin.

Tailer honekin gure esperientzia eta ekarri dizkigun onurak partekatu nahi ditugu; izan ere, irakasle-taldearen (espezialitateko eta EESko irakasleak) elkarlana funtsezkoa izaten ari da ideiak familia profesionalarekin erlazionatuta egon daitezen, denbora izan dezaten eta produktu edo zerbitzu baten prototipoetan gauzatu ahal izan daitezen, zentzua izan dezan eta bere inguruneko premia bati erantzun diezaion. Horrekin guztiarekin, hausnartu nahi dugu, eta irakasle-talde osoak bere gain hartu kultura ekintzailea sustatzeko erantzukizuna, bai enpresak sortzeko, bai besteren konturako jarrera ekintzailea bultzatzeko, gaur egun hain garrantzitsua baita lan-munduan.

Irakaskuntza-jardueraren helburuak:

- Errealitatearen analisi kritikoa sustatzea bidegabekeria sozialeko egoeren aurrean eta ikasleek beren iritziak oinarritu ahal izatea balio demokratikoen eta herritar gisa dituzten eskubideen arabera.
- Ikasleen etorkizuneko erabaki akademikoetan orientatzea, Zuzenbidearen ikuspegi erakargarri baten bidez.
- Elkarrizketarako eta errespeturako guneak sortzea, ikasleek errealitate sozial eta politiko aldakorraren aurrean dituzten iritziak eta kezak adierazteko.
- Ikasgaiari lotutako ikaskuntza sustatzea, askotariko eta bidezko IKT tresnak erabiliz.
- Herritar gisa ditugun erabakien garrantzia transmititzea GJHekin eta gaiarekin berarekin lotutako zeharkako gaietan, batez ere: osasuna eta ongizatea, genero-berdintasuna, lan duina, pobrezia-amaiera, desberdintasunen zuzenketa, bakea, justizia eta erakunde sendoak.

1. Irudia FPEuskadi Metodologia-eredua

3. Garatutako jarduerak

ETHAZI eredu esperientzia pilotu gisa garatu zen 2013/2014 ikasturtean, Euskadiko lanbide-heziketako 5 ikastetxetan, publikoetan zein itunpekoetan.

Esperientzia horretan 5 heziketa-ziklotako 100 ikaslek eta 25 irakaslek hartu zuten parte. Gaur egun, fase pilotua gaingitu dugu, eta hedatzeko eta ezartzeko fasean gaude. Gure helburua da zenbait urtetan Euskadiko LHko ikastetxeek, publikoek zein itunduek, ikaskuntza-testuinguru berri honetan lan gitea: errendimendu handiko zikloak – ETHAZI.

Ikaskuntza-eredu osoaren ardatz nagusia ERRONKETAN OINARRITUTAKO ELKARLANEKO IKASKUNTZA da.

2. Irudia FPEuskadi Erronketan oinarritutako erkalaneko ikaskuntza-eredua.

Egoera problematiko baten planteamendua, egoera hori erronka baterantz aldatzea eta prozesu osoa emaitza bat lortu arte egituratuta dago, ziklo bakoitzeko gaitasun tekniko eta espezifikoetatik nahiz une honetan estrategikoak diren zeharkako gaitasunetatik abiatuta, hala nola ikasteko autonomia, talde-lana, aparteko emaitzetarako orientazioa, eta abar..

Egoera problematikoak, kasu guztietan, taldeetan egituratutako ikasgela batean planteatzen dira. Ikasgela horretan, lan-prozesuak aukera eman behar die ikasleei egoera erronka gisa bizitzeko, eta, hortik abiatuta, irtenbide onenak ematea ahalbidetuko dien beharrezko ezagutza sortzeko aukera izan behar dute.

Eredua erronken bidez planteatzeko, ikaskuntzaren mekanika berriz interpretatu behar da. Eredura gehien egokitzen den interpretazioa ikaskuntza da, bilakaera-prozesu gisa, eta ikasleak dira prozesu horren erantzule.

Erronketan oinarritutako ikaskuntzak aukera ematen du egoera eta une jakin bat izateko, non ikasleak, banaka zein taldean, ekinean jartzen diren eta emaitza bat sortzen duten.

Emaitza hori interpretatu egiten da, zer funtzionatu duen eta zer ez aztertzen da, eta hurrengo erronkan zer egingo den desberdin erabakitzen da, goragoko helburu batzuetara hurbiltzeko.

Lan-proposamen hau ez dator bat egitura-ereduarekin, orain arte ezagutu dugun bezala; ordutegiak, ebaluazioak, ikasgelaren konfigurazioa eta abar bezalako elementuek, gaur egungo formatuan, baliozkoak izateari uzten diote, eta berriz pentsatu eta definitu behar dira.

ETHAZI EREDUAREN EZAUGARRIAK

- INTERMODULARITATEA

Erronken diseinua ahalik eta gehien hurbildu dadin heziketa-ziklo bakoitzaren lan-errealitateko jardun-egoeretara. Horretarako, sakonki aztertu behar dira zikloko konpetentzia profesionalak eta ikaskuntza-eremuek, ikaskuntza-denboren eraginkortasuna hobetzeko.

- ZIKLOKO IRAKASLE-TALDE AUTOKUDEATUAK

Talde-lana eta erantzukizuna sustatzen hasiko da irakasle-taldearen beraren bidez. Talde hori heziketa-ziklo osoaz arduratuko den kide-kopuru txiki batek osatuko du, eta, autokudeaketa-maila handiaren bidez, ordutegiak, espazioen erabilera, guardiak, ordezkapenak eta abar ikasleen ikaskuntzaren garapenak une bakoitzean planteatzen dituen beharretara egokitu ahal izango ditu.

Talde berak banakoen eta taldeen tutoretzak banatzen ditu ziklo osoan zehar.

- GAITASUNEN GARAPENEAN EBOLUZIONATZEKO EBALUATZEA

Ebaluazioa funtsezko elementu gisa integratzen da ikasleen ikaskuntza-prozesuaren beraren barruan, eta ohiko feed-backa ematen zaio aurreikusitako konpetentzia profesionalen eskuratzeko-mailan izan duen bilakaerari buruz.

Ebaluazio-ikuspegi hori indartzeko eta irakasleei zein ikasleei (pertsonalki eta taldeetako kide gisa) eta ebaluazio-prozesuan ekarpenak egin ditzaketen beste eragile batzuei parte hartzen laguntzeko, SET (Skills Evolution Tool) tresna espezifikoak garatu da.

- IKASTEKO ESPAZIOAK EGOKITZEA

Metodologia berri horiek ezartzeko, ikasgelak, ekipamenduak, altzariak eta prestakuntza-zentroetan egon ohi direnez bestelako espazio espezifikoak behar dira. Horien diseinuak espazio malgu, ireki eta interkonektatuen ezaugarriak errepikatzen die batez ere, lan aktiboa eta lankidetzakoa erraztuko duten ingurumen-egoerak ahalbidetuko dituztenak.

Hori guztia Ikasaprestakuntza eskaintzen dizkigun hiru erronken bidez lantzen da:

1. erronka: Ekiteko abentura

2. erronka: Ekin lanari!

3. erronka: Saldu dezagun! Azoka

Lankidetzan hori errazteko, dinamika bat erabili dugu hainbat OCDrekin (Oinarrizko Curriculum Diseinua), negozio-ideiak lanbide-arloarekin lotuta egon daitezela, planteamendu berri, praktikoa eta iraunkorrekin eta «Eco Cicle» izeneko dinamikarekin, zer jardueran egiten jarraitu behar dugun edo egiteari utzi behar diogun hausnartzeko.

4. Emaitzak eta/edo ebaluazioa

Ebaluazioa eragile guztien parte-hartzea eskatzen duen prozesua da: irakasleak eta ikasleak, batez ere, baina baita kanpoko eragileak ere (adituak, enpresako tutoreak, etab.).

360 graduko ebaluazio-prozesu bat egiten da, non irakasleek, ikasleek eta profesionalak ikasle bakoitzak lortutako gaitasun-mailari buruzko iritzia ematen duten. Gaitasunen bilakaera neurtzeko, gure proposamena SET (Skills Evolution Tool) tresna erabiltzean datza. «SET» aplikazioa garatu da gure ustez ebaluazio-sistema batek izan behar dituen ezaugarri guztiei euskarria emateko. Sistema hori ikaskuntza-sistemekin erabiltzeko pentsatuta dago, eta sistema horietan ikasleak dira ikaskuntzaren protagonista. Haren «SET» izena Skills Evolution Tool adierazpenetik dator, izenak berak adierazten duen bezala, ikasleen kompetentzien eskuratze-mailaren BILAKAERA neurtu nahi baita.

Ebaluazio mota honetarako beharrezkoak diren funtzionalitate guztiak ditu:

- Erubriekin lan egiteko aukera. Ikasleen ekintzei eta portaerei buruzko ebidentziak arin erregistratzea.
- Denboraldi bakoitzerako neurtu beharreko gaitasun desberdinak hautatzeko aukera.
- Era guztietako neurketak ahalbidetzen ditu, hala nola irakasle-taldeak neurketak egitea, ikasleen autoneurketa, parekoei arteko ebaluazioa, kanpo-ebaluazioak, eta abar.
- Ikasleei ebaluazioaren emaitzak hainbat formatutan erakusteko aukera ematen die, hausnarketara eta bilakaerara bultzatzen duen formatu grafiko bat barne.
- Irakasle-taldeak feedback batekin laguntzen ditu ebaluazioaren emaitzak, ikasleei hobeto ulertzen eta etengabeko hobekuntzarako bidea bilatzen laguntzeko.
- Ikasleei hurrengo ekintzei buruzko konpromisoak sartzeko gonbita egiten zaie, beren gaitasunen eskuratze-mailan eboluzionatzeko aukera izan dezaten.

Proposamen hori SET tresnaren bidez nola diseinatu jakiteko, informazio gehiago dago Ethaziren webgunean.

5. Ondorioak

ETHAZI berrikuntza-eredua 2013-14 ikasturtean hasi zen hedatzen eta finkatzen Euskadiko Lanbide Heziketan, eta, pixkanaka, Euskal Autonomia Erkidegoko LHko azpisistema osora zabaltzen ari da. Etapa osoari eragiten dion hezkuntza-berrikuntzako M Pilar Diez Mintegui, Erguifia Urzelai Ziardegi / EES bakan batetik INTEGRATU batera. Gure esperientzia FPEuskadin

prozesu hori Tknika – Euskadiko LHko Ikerketa Aplikatuko Zentroa – zuzentzen ari da, hainbat prestakuntza-proposamenen eta ikastetxeetan ezartzeko jarraipenaren bidez. Ezinbestekoa da urte hauetan egindako lana aztertzea eta baloratzea, aurrera modu eraginkor eta baliozkoan egin ahal izateko ondorioak ateratzeko. Horregatik, eta irakasleen lana funtsezkoa denez ETHAZI eredu diseinatzean eta, batez ere, ezartzean, beharrezkoa da irakasleen, zuzendaritza-taldeen eta ikasleen iritziak jasotzea.

Eredu honi egindako ebaluazioa kontuan hartzen badugu, esan dezakegu ETHAZIn parte hartu zuten ikasleei bidalitako galdetegiak ateratako ondorio nagusietako bat izan zela Ethazi ereduaren irakasteko/ikasteko prozesuen garapenak aukera ematen duela zeharkako konpetentziak modu eraginkorragoan lantzeko beste eredu tradizionalagoetan baino, eta, aldi berean, aukera ematen duela gaitasun teknikoak antzera edo hobeto lantzeko. Era berean, agerian geratu zen ikasleak gai direla lantzen eta/edo ebaluatzen zituzten zeharkako konpetentziak identifikatzeko.

Ikasleek ezaugarri eta konpetentzia desberdinak aipatzen dituzte zeharkako gaitasunen garapenean. ETHAZI ereduaren lantzen diren zeharkako gaitasunen babesean, gaitasun horiek identifikatzen eta ezaugarritzen dituzten adierazleak eta berezitasunak aipatu dituzte.

Horrekin guztiarekin ondoriozta daiteke eredu hori urtez urte hobetzen ari dela, eta bertan parte hartzen duten ikasleek gogobetetze-maila altua dutela prestakuntza-eredu honen helburuei dagokienez.

6. Erreferentzia bibliografikoak

<https://tknika.eus/cont/pioyectos/ethazi/>

<https://ethazi.tknika.eus/es/>

Jolasean oinarritutako ikaskuntza (JOI) hezkuntza-baliabide gisa.

Sisternes Alacot, Julia Vicenta a

Anduix Alcaraz, Xavier b

aIES Lluís Simarro. Xàtiva. LPO Saila

bIES Sivera Font. Canals. LPO Saila

LPO; jolasak; sormena; berrikuntza; motibazioa; tresna pedagogikoa.

1. Hitzaurrea

Gure ustez, Jolasean Oinarritutako Ikaskuntza (JOI) estrategia pedagogiko eraginkorra da. Jolastuz emaitza altuagoak lortzen ditugula esan dezakegu, sortzen den erlaxazio- eta arreta-egoerari esker.

Jolasa oso baliabide baliagarria da irakatsi eta ikasteko prozesu honetan. Neurohezkuntzari buruzko azterlan berriek erakusten dute jolasak lagundu egiten duela ikasleak eta irakasleak motibatzen eta estimulatzeko dituen esperientzia bat sortzen. Garunak modu eraginkorragoan ikasten du ikaslea motibatuta badago.

Jolasa erabiliz, gure ikasleen kezka ugari ezagut ditzakegu, baita ikasteko ikuspegi onena zein den ere. Gainera, ikasten eta zeharka dibertitzeko modu ona da ikaskuntzak gehiago iraun dezan lortzea. Alderdi hori oinarritzakoa da, eta ez da lortu beste metodologia tradizionalago batzuekin.

Guztiori gustatzen zaigu jolastea, baina ez da erraza LPO modulura egokitutako jokoak erabiltzea edo sortzea, askotariko edukiak eta/edo ikaskuntza-irizpideak daudelako. LPO espezialitateko irakasleek lan-esparruarekin lotutako jolasak sortzean berritzeko erronka dute.

2. Ikasgelako ikerketaren edo esperientzia berritzailearen helburua

Honako helburu hauek ezarri dira:

- Metodologia berritzaileen erabilera aplikatzea gure LPO ikasleekin.
- LPOrekin lotutako material eta baliabide didaktiko ludikoak sortzea.
- Eduki-blokeak JOIen bidez egituratzea.
- Ikasleak motibatzea metodologia ludikoak erabiliz.

- Irakasleen lankidetzan oinarritutako jolasak diseinatu eta sortzea.
- Entreenimendua eta ikaskuntza uztartzea. Ikasleei trebetasunak eskuratzen laguntzea.
- Ikasgelan giro ona sustatzea.
- Funtsezko gaitasunak lortzea, ebaluazio- eta ikaskuntza-irizpideak.

2 Garatutako prozedurak eta/edo jarduerak

12 heziketa-joko proposatuko ditugu, LPOko gai-zerrendako eduki guztiak barne. Jolas horiek ikasteko, barneratzeko eta ezagutzak ebaluatzeko tresna eta tresna gisa balioko digute.

Egindako jolasetako batzuk lankidetzakoak dira, eta beste batzuk lehiakorragoak. Jolas baten berezko emozioak sortu nahi ditugu: interesa, inplikazioa eta motibazioa. Gizakiaren jarrera psikologikoa aprobetxatzen dugu jolasetan parte hartzeko eta ikasleak beren ikaskuntzaren protagonista izan daitezen lortzeko.

Egindako 12 jolasak modu errazean aplika daitezke ikasgelan. Denbora laburrean egin daitezke, batzuk saio batean baino gutxiagotan, eta beste batzuetan saio oso bat erabiliko dugu. Jolasak ikastetxeetan izan ohi dugun materialarekin egin ditzakegu. Kartoi meheak, koloretako folioak, itsasgarria, plastifikagailua, inprimagailua, ordenagailua eta abar beharko ditugu. Online jokoak sortzeko plataformak ere erabiliko ditugu (Kahoot eta Genially).

Jolas bakoitzerako plangintza bat egingo dugu. Helburua da gure ikasleek proposatutako helburuak lortzea eta jolastearekin bakarrik ez geratzea. Horregatik, urrats hauek egin behar ditugu:

1. Helburu argi bat definitzea.
2. Ikaskuntza jolas bihurtzea.
3. Erronka espezifiko bat proposatzea.
4. Jokoaren arauak ezartzea.
5. Sari-sistema bat sortzea

3.1. Hauspogile-kaskoa

1. Irudia Jolaserako prestatutako materiala.

3.2. Prebentzio-dominoa

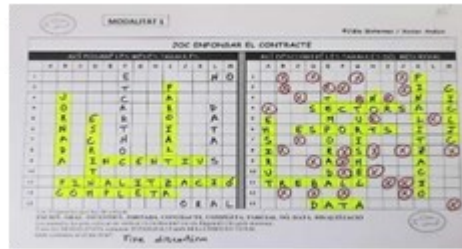
2. Irudia Hasitako partida

3.3 LPO orria

3.4 Kontratua hondoratu

Plantilla nº 1 Full FOI JuXa

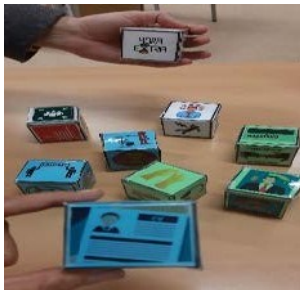
1	14	30	40	50	67	80
15	28	35	53	68	71	86
3	19	29	43	59	77	90

3. Irudia Galderei erantzuteko txantiloak.

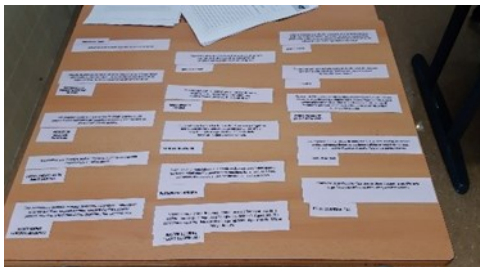
4. Irudia Aldizkako finko txantiloia

3.5 LPO Story Kuboak

5. Irudia 9 kuboen jaurtialdia

3.6 Lan-berdintasuna

6. Irudia (a) Kontzeptuen eta definizioen fitxak. 6. Irudia (b) Mikrokontaketak irakurtzea.

3.7 LPO nomina

Sisternes Alcot, Júlia y Anduix Alcaraz, Xavier / JOI hezkuntza-baliabide gisa

7. Irudia. a) Taula eta kartak

The image shows a financial statement (Nomina) with the following sections:

- I. DEINGUAK** (Income): Includes '1.1. Enpleguaren bidezkoak' (Income from employment) and '1.2. Enpleguaren kanpokoak' (Income from other sources).
- II. DEDUKZIOAK** (Deductions): Includes '1. Enpleguaren bidezkoak' (Deductions from employment) and '2. Enpleguaren kanpokoak' (Deductions from other sources).
- III. ZUKUEN KANTONAMENDUAK** (Tax brackets): A table showing tax rates for different income levels.
- LIQUIDO TOTAL A PERZIOA (A-N)** (Total liquid income and tax): A summary of the final income and tax amount.

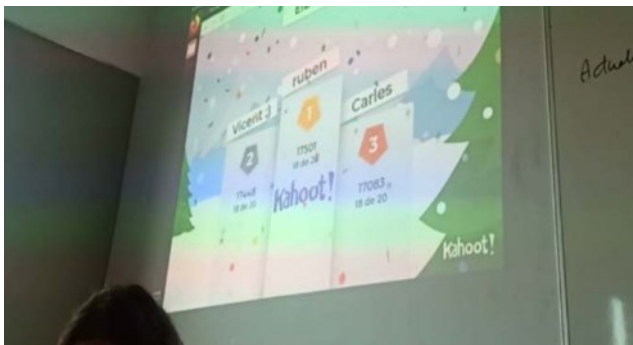
7. Irudia (b) Nomina, partidaren emaitza gisa.

3.8. Mímico LPO

8. Irudia Mimika-jolaserako materiala.

3.9. Kahoot

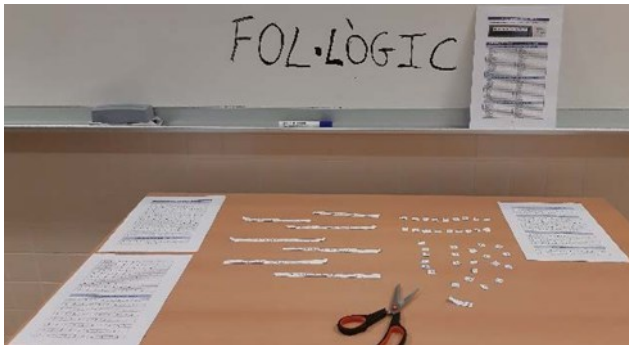
9. Irudia Kahootaren podiuma.

3.10. Hitz-pasa

10. Irudia Ikasleak uztaiaren osatzen.

3.11. Fol-lògic

11. Irudia LPO anagramak sortzeko materiala.

3.12. SOS lehen sorospenenak parekatzen ditugu.

12. Irudia (a) Karta-jokoa.

12. Irudia (b) Partida amaituta

3. Emaitzak eta/edo ebaluazioa

Sisternes Alcot, Júlia y Anduix Alcaraz, Xavier / JOI hezkuntza-baliabide gisa

Emaitzak oso positiboak izan dira, ez soilik kualitatiboki (kualifikazioak), baita kuantitatiboki ere (kalitatea eta ikaskuntza-maila).

LPOko ikasgelan jolasak erabiltzeak abantaila asko dakartza, eta arrazoi garrantzitsuenak nabarmenduko ditugu:

- Jarduera libre eta espontanea denez, ondo pasatzeko, plazerako eta ongizaterako beharrak asetzen ditu.
- Esperientzia motibatzailea da.
- Gizarteratzea errazten du, ikasleen aniztasunera egokituz.
- Funtzio terapeutikoa du, tentsioak askatzeko eta erlaxatzeko aukera ematen die ikasleei.
- Sormena eta irudimena sustatzen ditu.
- Ikasleak ezagutzen laguntzen du.
- Arauak betetzeko gaitasuna indartzen du. Jokoaren arauak bete behar dira.
- Ikaskuntzan parte-hartze handiagoa lortzen dugu.
- Jolasa edozein ikaskuntza-motatan aplikatu daiteke.

Ikasle guztiak ebaluatuko dira jokoaren parte-hartzean, joko lehiakorretan irabazle izan ala ez. Balorazio bidezko eta orekatua egiteko, errubrika bat egingo dugu joko bakoitzerako, eta bertan joko bakoitzera egokitzen diren aldagaiak baloratuko ditugu.

4. Ondorioak

Jolasa edozein adin-mailatan erabil dezakegun tresna pedagogikotzat jotzen dugu. Halaber, hezkuntza-mailaren arabera aldatu eta moldeatzeko aukera ematen digu, konplexutasuna handituz edo murriztuz.

Ikasturte bakoitzean, Oinarrizko LHko, erdi-mailako zikloetako eta goi-mailako zikloetako ikasleak daude, eta gehienek ez dute inoiz horrelako prestakuntzarik egin. Askotan, zaila izaten da irakaskuntza-ikaskuntza prozesu hau erakargarriagoa eta motibagarriagoa egitea.

5. Erreferentzia bibliografikoak

Campos Arenas, Agustín. (2017). *Enfoques de enseñanza basados en el aprendizaje: ABP, ABR, ABI y otros métodos basados en el aprendizaje*. Ediciones de la U.

Llopis, M. y Balaguer, P. (2016). *El uso del juego en educación. Gamificación*. En O. Bartoll y M. Martí Puig. *Métodos pedagógicos activos y globalizado es. Conceptualización y propuesta de aplicación*. (85). Bartzelona. Graó Educación.

Ekiten, horra hor gerundioa.

Adimen artifizialaren erronka.

Romero Marion, Tamara

Salés Soler, Mª Luisa

Calahorro Águila, Manuel

Torres Torres, José

CIPFP Hurtado de Mendoza. Granada, LPO Saila

Gako-hitzak: ekintzailtza; metodologia arinak; Design Thinking; adimen artifiziala

1. Hitzaurrea

Adimen artifiziala eztabaida bizian ari da irakasleen artean azken aste hauetan, eta, nola ez, baita gure espezialitatean ere. Gure proposamenaren arabera, tailer bat egin behar dugu, parte-hartzaileek Design Thinking-en oinarritutako eta egokitutako «espres» prozesu bat esperimentatzeko, gure ikasgeletan agertzen den errealitate berri hori aztertzeke eta hari buruzko proposamenak egiteko.

2. Ikasgelako ikerketaren edo esperientzia berritzailearen helburua

Ekintzailtzaren kontzeptutik abiatuta, irakaskuntzaren hausnarketara gonbidatzea da helburua, Ekintzailtzarako Gaitasunen Europako Esparruak (EntreComp) adierazten duen bezala; hau da, ekintzailtza negozio bat sortzea baino gehiago da, gainerakoentzako balioa sortzeko aukeren eta ideien gainean jarduteko gaitasunean datza.

Talde gisa, taldekide guztiok ziur gaude tailer honek transferentzia izan dezakeela gure eskoletarako: gaiagatik, erabilitako metodologiagatik, erabilitako baliabideengatik, proposatutako jarduerengatik eta abarregatik. Horrez gain, erantsi nahi dugu irribarrea piztu nahi dugula umorearen bidez, baita etxera eraman beharreko introspekzio-ariketa bat ere.

3. Garatu beharreko prozedura eta/edo jarduerak.

Tailerraren faseak:

1.) Gaiaren hastapenak: umorez, bideo txiki baten bidez, gure ikasgeletan adimen artifizialak izan dezakeen beharra edo arazoa planteatuko dugu. Ondoren, taldea 5 laguneko 5 taldetan banatzen da.

2.) Design Thinking proposamenak bilatzeko metodologia gisa. Metodologiaren sprint bat egingo dugu. 3-5 fase egingo dira, parte-hartzaileen erritmoaren arabera.

- a) Empatia: «Agerian» teknika (irakasle-roletik).
- b) Definizioa: «Ishikawa diagrama»-ren teknika.
- c) Ideiagintza: «Semaforoa» teknika.
- d) Prototipoak egitea: Horretarako, plastilina, kartoi meheak, errotuladoreak, erretalak, Lego... bezalako materialak emango dira prototipatu espres bat egiteko.
- e) Testaketa: Teknika: ebaluazio-matrizea.

3.) Tailerraren ondorioak eta ebaluazioa tresna digitalen bidez.

BEHARREZKO BALIABIDEAK:

- 1.- Proiektore audioduna (Genially aurkezpen bat erabiliko da, non sarrerako bideoa txertatuta dagoen).
- 2.- Teknika bakoitzerako diseinatutako horma-atalen fotokopiak.
- 3.- 15 post-it tako (post-it tako bat tailerrean parte hartzen duen talde bakoitzarentzat).
- 4.- Errotuladoreak.
- 5.- Gomendatzen da bertaratuek nahikoa bateria izatea beren gailuetan.

4. Emaitzak eta/edo ebaluazioa

Tailerraren ebaluazioa eta balorazioa egitea proposatzen dugu, bertaratutako guztiek parte har dezaten Courious Karen tresnaren bidez.

5. Ondorioak

Proposamen hori malgua da eta talde bakoitzaren beharretara egokitu daiteke. Gure helburua da Adimen Artifizialari buruzko gogoetarako gune bat sortzea.

6. Erreferentzia bibliografikoak.

Bernal, A (2022). Docentes y Competencia Emprendedora. Dykinson eBook.

Fernández C., Martín A., Montero, AM y Montoro, E. Las Pedagogías activas y ágiles en la educación emprendedora.

Recursos Metodológicos para la docencia. Docentes y Competencia Emprendedora. Dykinson eBook.

McCallum E., Weicht R., McMullan L., Price A. (2020). EntreComp: Guía práctica. Europar Batasuneko Argitalpenen Bulegoa, Luxenburgo.

HarrapaTu HACKATHON

Calvo Sanz, Vicenta

Barberá Reguillo, Verónica

CIPFP La Costera. Xàtiva, LPO Salla

Gako-hitzak: erronka; ideia; sormena; lankidetzaz; iraunkortasuna

1. Hitzaurrea

Tailer honen jarduera Valentziako kooperatiba txikiek izan ditzaketen erronkei irtenbidea ematea da, hainbat ikastetxetan heziketa-zikloak ikasten dituzten ikasleen artean lankidetzan jardunez. Kasu honetan, ikastetxe desberdinetako eta, ahal bada, komunitate desberdinetako irakasleen artean izango litzateke.

Konponbidea baliozkoa izan dadin, GJH batzuk aplikatu beharko ditu arazoa konpontzeko.

2. Ikasgelako ikerketaren edo esperientzia berritzailearen helburua

- 1- Espiritu intraekintzailea sustatzea.
- 2- Soft skillen garapena: talde-lana, komunikazioa, erabakiak hartzea, lidergoa, konpromisoa, motibazioa, enpatia, arazoak konpontzea, erresilientzia.
- 3- Garapen Jasangarriaren Helburuen ezagutza eta aplikazio praktikoa sustatzea.
- 4- Ikastetxeen artean eta lan elkartuko kooperatibekin lankidetzan aritzean sor daitezkeen sinergiak bultzatzea.
- 5- Ikastetxe eta prestakuntza-ziklo desberdinetako ikasleen arteko gizarte-harremanak sustatzea.

3. Garatutako prozedura eta/edo jarduerak

Tailerra egiteko, jarduera sekuentziatu hauek egingo dira:

- Ikasgela-taldea 5 pertsonako azpitaldetan banatuko da, ikastetxe berekoak ez direnak.
- Ezarritako denboran zer erronkari konponbidea eman behar dioten azalduko da.
- Taldeak, gida gisa emango zaizkien bi txantiloak erabiliz, planteatutako erronkari irtenbidea emango dion ideia sortzailea bilatu beharko du.
- Ideia orok garapen jasangarrirako bi helburu izan beharko ditu gutxienez.

- Sortze-aldia amaitutakoan, taldeak gainerakoen aurrean aurkeztu beharko du proposatutako ideia.

- Epaimahaiak (tailerra antolatuko duten bi irakasleek eta biltzarraren antolatzaileetako batek), erubrika bat erabiliz, talde irabazle bat eratuko dute.

Valentziako kooperatibek beren egunerokoan arazo horri aurre egin behar dioten erronkak honako hauek dira:

1. ERRONKA: Nola egin erakargarriago STEM zikloak emakumeentzat
2. ERRONKA: Nola dinamizatu eta sortu enplegua landa-inguruneetan
3. ERRONKA: Nola ezabatu karbono-aztarna salgaien garraioan
4. ERRONKA: Nola sustatu jaiotza-tasaren hazkundera herrialdean

(Tailer bat egiten den bakoitzean erronka desberdin bat erabil daiteke)

4. Emaitzak eta/edo ebaluazioa

Emaitzak oso onak dira, ezagutzen ez diren pertsonak hasiera-hasieratik hasi baitira lankidetzan aritzen eta konponbideak proposatzen.

Rolak banatzeko oso erabilgarria da horietako bakoitzaren aurkezpen txiki bat egitea hasieran.

Ideiak amaieran azaltzeak ikuspegi zabalagoa ematen du planteatutako arazoari beste modu batean emango ez litzaizkiokeen konponbideei buruz.

5. Ondorioak

Gure ustez, oso tailer motibatzailea da parte-hartzaileentzat; izan ere, jarduera bakar batean eta denbora-tarte labur batean garatzen eta praktikan jartzen ditu ziklo osoan zehar prestatu diren ezagutza eta trebetasun asko.

Gure ustez, oso komenigarria da irakasleek horrelako jardueretan parte hartzea, gero ikastetxean bertan jarduera horien koordinatzaile izan daitezen ikasleekin eta beste ikastetxe batzuekin.

AZTERKETARIK GABEKO AUKERAKO EBALUAZIOKO TAILERRA

Delgado Valdivielso, Rafael

^aIES Enrique Flórez. LPO Saila.

Gako-hitzak: Ebaluazioa; azterketarik gabeko sistema alternatiboa; ikasleek egin beharreko jarduerak; blogak; ebaluazio-mikroelkarrizketak; kalifikazio-prozedura.

1. Hitzaurrea

Tailer honek 2015ean Valentzian egin zen LPOko Irakasleen I. Biltzar Nazionalean aurkeztu nuen komunikazio batean du jatorria. Izenburua: «¡No más exámenes! ¡Por favor! Vivimos en el siglo XXI», eta azterketa ebaluazio-tresna gisa ez erabiltzeko eta sistema alternatibo bat ezartzeko kezkatuta nengoen.

Harrezkero, neure ebaluazio-sistema propioa garatu dut. Ez dago azterketarik, eta helburua tailer formatuan aurkeztea da, kongresuko parte-hartzaileekin partekatu ahal izateko.

Tailerrean, xehetasunez erakutsiko da erabilitako sistema, ikasleek jarduerak egitean oinarritua, eta nola konfiguratzen den, ikaslearen ikaskuntzarekin bat datorren eta harekin adostutako azken kalifikazioa ezarri ahal izateko.

2. Ikasgelako ikerketaren edo esperientzia berritzailearen helburua

Tailerraren helburu nagusia da azterketarik gabeko ebaluazio alternatiboko sistema baten aukera azpimarratzea, bertan azaldu eta landuko diren jarduerak eta estrategia batzuen bidez. Jarduera eta estrategia horiek ikaslearen azken kalifikazioa ahalbidetzen dute, ikaskuntzaren benetako maila neurtuz, egindako ahalegina baloratuz, eta ikaslearentzat gardentasunez, bere lana baloratzen eta lortu nahi den azken kalifikazioa lortzeko hobetu behar dituen elementuak ikusten ikasten baitu, eta horrek bere azken notaren arduradun bihurtzen du, eta ahaleginarekin hobetzeko bideak irekitzen dizkio.

Helburu orokor horrek honako helburu espezifiko hauek izan ditzake:

2.1. Azterketa ebaluazio-tresna gisa gainditzea

Azterketa ebaluazio-tresna gisa erabiltzearen ordezkotako aukerak aurkeztuko ditugu, ikasleek eskuratutako kompetentzia profesionalak baloratzeko fidagarriagoak direnak.

2.2. Ebaluazio batutzaile, jarraitu eta gardeneko sistema bat ezartzea, azken kalifikazioa ezartzea ahalbidetuko duena, eskuragarria izango dena eta ikaslearengan bere notaren gaineko kontrola kokatuko duena.

Ebaluazio-sistema oso bat eratuko dugu, azken kalifikaziora iristeko gai izango dena, eta ikaslearen ikaskuntza erreala baloratuko duena, ikaskuntza esanguratsuaren ikuspegitik, eta ez funtsean memoristikoa eta kontzeptuala den ikaskuntzaren ikuspegitik.

2.3. *Ikaslearen erantzukizuna garatzea eta autonomia pertsonala handitzea.*

Ebaluazio-sistemak ikaslearen nortasunaren garapen horretan nola eragiten duen zehaztuko dugu, eta izaera profesionalizatzaile argia duten gaitasunetan nola eragiten duen. Gaitasun horiek enpresak baloratzen ditu, eta interesgarriak dira haren enplegarritasunaren ikuspegitik.

2.4. *XXI. mendeko tresnak eta teknologiak erabiltzeari buruzko ikaskuntza*

Ebaluazio-jarduerak integratzeko modua ezarriko dugu, ikasleek XXI. mendeko teknologiak modu erraz eta progresiboan erabiltzen ikas dezaten, teknologia horiek erabiltzen ohitzeko eta beren jakintza profesionalean txertatzeko.

2.5. *Soft skill-ak garatzea.*

Ebaluazio-sistemak ikaslearen soft skillen garapenean nola eragiten duen azalduko dugu, batez ere komunikaziorako, negoziatorako eta garapen pertsonalerako trebetasunen arloan.

3. Garatutako prozedura eta/edo jarduerak

Tailerra egitean jarraitu beharreko prozedura erabilitako ebaluazio-sistema azaltzea eta azaltzea izango da, ikuspegi erabat praktikotik erabiltzeko. Funtsean, honako hau esan nahi du:

Ebaluazio-prozedurak bi fase ditu:

1. **Lanbide-modulua gainditzea.** Horretarako, 5 puntu lortzen dira, ikasteko gogoia duten klasetara erregulartasunez joanez eta hiruhileko bakoitzean derrigorrezko jarduerekin adieraziko den galdetegia garaiz eginez.

2. **Goragoko nota bat lortzea.** Ikasturtean zehar proposatzen diren borondatezko jarduerak eginez lortzen da. Ildo horretan, jarduera nagusia ikaslearen blog pertsonal bat egitea izango da. Blog horrek ikasturtean zehar gertatzen diren ikaskuntzak bilduko ditu, eta proposatzen diren gainerako jarduera boluntarioak integratu ahal izango ditu.

Azken nota egindako jarduera guztiak kontuan hartuta lortuko da, eta ezin izango da 5era iritsi nahitaezko jarduerak egin ez badira, eta 10era iritsi ahal izango da proposatutako jarduera guztiak egin badira. Ikasleak egindako jarduera bakoitzak amaierako nota gehituko du. Azken nota ikasle bakoitzarekin egindako ebaluazio-mikroelkarrizketa pertsonaletan ezartzen da.

Egin beharreko jarduerak berekin dakartetailerraren xede den lan- eta ebaluazio-sistema aurkeztea, bai eta gogoeta eta eztabaida kolektiboa egitea ere ebaluazio-jarduera gisa ezar daitezkeen jardueren izaerari buruz, eta parte-hartzaile bakoitzak proposatutako ideiak egokitzeko aukera izatea.

Erabilitako materialei dagokienez, diapositibak dituen ahozko aurkezpen bat egingo da, tailerrerako sarrera gisa balioko duena, eta tailerraren garapenean, nire blogak erabiliko ditugu material gisa. Bertan, ebaluazio-sistemaren adibideak daude, eta esteka hauetan kontsulta daitezke.

<http://folparaelsigloxxi.blogspot.com/>

<https://eieparaelsigloxxi.blogspot.com>

Ikasgela ordenagailuarekin, Interneteko konexioarekin, proiektagailuarekin eta parte-hartzaileentzako ordenagailuekin erabiliko dira baliabideak.

4. Emaizak eta/edo ebaluazioa

Ikasleek tailerraren bidez aurkezten den ebaluazio-sistema baloratzean lortutako emaitzak oso positiboak dira, eta ikasleen gogobetetasun-maila azterketetan oinarritutako ebaluazio-metodo tradizionalei dagokiena baino handiagoa da.

Emaizak ebaluatzeko prozedura ikasleen gogobetetze-inkesta bat da, ikasturte-amaieran egiten dena, guztiz anonimoa, ikasleak zintzotasun osoz erantzun ahal izateko. Bertan, erabilitako ebaluazio-sistematikiko gogobetetzeari buruz galdetzen zaie.

Tailerrean erakutsiko dira erabilitako prozedura, inkesta eta emaitzak.

5. Ondorioak

Laburbilduz, uste dugu tailerraren planteamendua interesgarria izan daitekeela parte hartzen duten irakasleentzat, ebaluazio-sistema oso bat eman diezaieketelako. Sistema hori gustukoa izanez gero, eguneroko lanean erabiltzen has daitezke, edo, gutxienez, ideia batzuk eman diezazkiekete, beren ebaluazio-sisteman txerta ditzaketenak eta azterketak ebaluazio-tresna gisa duen garrantzia murriztu lezaketenak.

Bestalde, tailerrak espero du azterketa ardatz izango duen ebaluazio-sistema konbentzionala berrikusteko premiari buruzko eztabaida pizteko balioko duela, proposamen ireki eta moldagarria baita eta tailerraren beraren ekarpenekin aberastu baitaiteke.

6. Erreferentzia bibliografikoak

Ez dago erreferentzia bibliografikorik; izan ere, onerako eta txarrerako, tailerrean erakutsi nahi den ebaluazio-prozedura norberaren esperientziaren emaitza da, bai eta ibilbide profesional baten esperientzia, irakurketa eta bizipen guztietatik jasotako eraginena ere. Horiek guztiak produktu propio bat sortzeko integratu dira, iturri askotatik edaten du, baina ez du inspiraziorik, eta askotan saiakuntzaren eta errearen eta etengabeko ikaskuntzaren emaitza da.

'Hitz egidazu zutaz. Elevator Pitch lan bila.'

Escalera Martínez, Bernat

Esteve Sanz, Sol

IES Jaume I. Ontinyent. (Valentzia), LPO Saila

Orientazioa; IKTak; elkarrizketa; komunikazioa; curriculum vitae

1. Hitzaurrea

Tailer honen helburua da ikasleen ahozko komunikazioa hobetzea teknologia berriak (IKT) erabiliz, eta Curriculum Vitae erakargarriagoa eta funtzionalagoa egitea. Horretarako, ikaslearen autoaurkezpena sartuko da, aurkezpen-gutun zaharkitua ordeztuko duen QR kode baten bidez.

Enpresek gero eta gehiago eskatzen diete hautagaiei autograbazio bat eransteko, lanpostua zergatik nahi duten azaltzeko eta beren gaitasun, balio eta abarrei buruz pixka bat hitz egiteko, Curriculum Vitaearekin batera, elkarrizketaren aurretiko baldintza gisa. Faktore hori ezin dugu ikasgeletatik ahaztu, eta gure ikasleekin landu behar dugu alderdi hori, lan-merkatuan hobeto sar daitezen.

Tailerraren garapenean, aurkezpenetan ahozko komunikazioak duen garrantzia nabarmenduko da, eta edukia, paralinguistika eta hitzik gabeko komunikazioa baloratuko dira. Sarrera teoriko baten ondoren, berehala zati praktikoari ekingo diogu, eta parte-hartzaileei eskatuko diegu 30-45 segundoko irakurketa-testua duen paper batean deskribatzeko. Kasu honetan, azaldu beharko dute tailerrera joango direla eta zer itxaropen duten tailerrari buruz.

Ondoren, bikoteka eta telefono mugikorraren laguntzaz, ikasgelatik aterako dira eta agertokirik egokienean grabatuko dira, inpaktu-komunikazio batean, krokadura-esaldiarekin eta ekintzara deituta. Ondoren, komunikazio hori landuko dugu errubriken bidez. Errubrika horiek prest dauzkagu komunikazioaren emaitza aztertzeko eta, ondoren, QR kode baten bidez Curriculum Vitaean sartzeko.

2. Ikasgelako ikerketaren edo esperientzia berritzailearen helburua

2.1 Helburua:

Irakaskuntza-praktika hobetzea, CVak egiteko ikuspegi berria hartuta, ikasleen laneratze-prozesua hobetuko duten teknologia eta dokumentu bisual berriak txertatuz.

2.2 Metodologia:

Erabili beharreko metodologia arina, aktiboa eta parte-hartzailea da, non parte-hartzaileen ekintza nagusitzen den, non beren asmatzen eta irudimena garatu ahal izango duten beren ezagutzak,

gaitasunak eta balioak deskribatzeko eta grabatzeko orduan, gero QR kode baten bidez CVn jasotzeko.

2.3 Jarduerak:

Tailer honek eskatuko du parte-hartzaileek Veles eta Vents BHIIn grabatzea, eta, ondoren, gainerako ikaskideekin batera erakutsi eta aztertu ahal izango dute, ikasleen orientazio-prozesua hobetzeko.

Tailerra egiteko, proiektorea eta Interneteko konexioa duten 20-25 lagunentzako gela batean egingo da.

Iraupena: 60 minutu

3. Garatutako prozedura eta/edo jarduerak

Aurreko ataletan azpimarratu dugun bezala, tailerrari hasiera emateko, Elevator Pitch-ari buruzko sarrera teoriko labur bat egingo dugu, eta enplegua bilatzearen ikuspegitik duen baliagarritasunari buruz, komunikazioaren zeregina eta eduki behar duen edukia aztertuz.

Ondoren, parte-hartzaileei gonbita egingo zaie beren Elevator Pitch propioa egin dezaten. Lehenik eta behin, denbora mugatua izango dute ikasgelan, 30 eta 45 segundo arteko testu bat idatziz jaso ahal izateko. Testu horretan, parte-hartzaileak bere burua aurkeztu beharko du, bere gaitasunak, balioak eta abar deskribatuko ditu, eta tailerrera zergatik joango den eta tailerrean zer itxaropen dituen azalduko du.

Urrats hori egin ondoren, ikasgelatik aterako dira, bikoteka eta telefono mugikorren laguntzarekin, beren Elevator Pitch-a grabatu ahal izan dezaten, idatziz idatzi berri duten testua erabiliz eta tailerrean komunikazioari eta edukiari buruz gomendatutako jarraibideak kontuan hartuz. Horretarako, egokien iritzitako ikastetxearen kokapena aukeratu dute.

Bideoa eskuratu ondoren, emaitzak aztertuko dira, horretarako egindako errubriken bidez.

Azkenik, eta gure ikasleen enplegarritasuna hobetzeko sistema bat proposatze aldera, egindako bideoa QR kodearen bidez Curriculum Vitaeen edo aurkezpen-txartel batean txertatu ahal izateko urratsak adieraziko dira.

4. Emaitzak eta/edo ebaluazioa

Tailer hau 2021-2022 ikasturtean eta ikasturte honetan gauzatu da, baita Xest 2022ko orientabide-jardunaldietan ere.

Motibazio- eta onarpen-tasa handia duten erdi-mailako eta goi-mailako ikasleek egin dute, irakaskuntza-jardueraren ebaluazioen bidez egiaztatuta, bai eta ikasleek aurkeztutako lanbide-orientazioko portfolioaren bidez ere.

5. Ondorioak

XXI. mende honetan, adin-nagusitasuna soberan lortu den honetan, abangoardian egon behar dugu irakaskuntza-ikaskuntza prozesuetan, bai gizarte-trebetasunak (Soft Skills), bai gaitasun digitalak funtsezkoak izango baitira gure ikasleen etorkizuneko enplegarritasunerako. Tailer honekin, beste urrats bat emango dugu IKTak lanbide-orientazioko prozesuetan erabiltzeari dagokionez. Hala, ikasleei tresnak emango dizkiegu bertan nabarmentzeko eta errazago txertatzeko eta lan-munduan txertatzeko.

Jasangarritasuna ez da bide bat, egia bihurtu den ametsa baizik

Magraner Escrihuela, Rosa María^a

Escrivá Olivares, María^a

Martí Ferrer, Carlos^a

Pons Blasco, José^a

Poquet Catalá, Raquel^a

Pascual Tomás, Natividad^a

Meló Grau, Raquel^a

Císcar Llopis, Isabela^a

Boix Moratal, Rosa María^a

Barquero Gregori, Aida^a

Malonda Sanz, Juan José^a

^aIES Tirant lo Blanc (Gandia), LPO Saila

Gako-hitzak: Jasangarritasuna; berdintasuna; ekintzaitza; ekonomia zirkularra; sormen artistikoa eta berritzailea; diziplinartekotasuna

1. Hitzaurrea

2030 Agendaren eta Garapen Jasangarrirako 17 Helburuen (GJH) helburua gizarte-aurrerapena lortzea da, egoera ahulenean dauden pertsonak atzean gera ez daitezen.

Genero-berdintasuna errealitate bihurtzea 17 GJHetako bakoitzaren ardatz egituratzailearen parte da. Hezkidetzak eskolak giza eskubideen errespetua bermatuko du, inklusioa lortuz pertsona guztiak mesede egiten dieten eta gure ingurumena zaintzen duten ekonomien bidez, etorkizuneko belaunaldietan elkartasunaren, bakearen eta giza aurrerapenaren aztarna bat uzteko.

Tailerra egituratzeko, Tres Creus artista vallero, Gandiako Tirant lo Blanc BHIko ikasle ohia, aurkeztu zuen. Horren bidez, kakoratzeko eskuzko lan tradizionalen teknikak berreskuratu nahi dira, material birziklatu eta jasangarriak erabiliz, onura ekonomikoak ekarriko dituzten produktu berriak egiteko.

Proiektua erronken bidez planteatzen da (ABP metodologia), eta diziplinen artean gauzatzen da, zentroko lanbide-familien parte-hartzearekin eta LPO sailak koordinatuta.

2. Ikasgelako ikerketaren edo esperientzia berritzailearen helburua

Hauek dira tailerraren helburuak:

- Proiektuetan oinarritutako ikaskuntzaren irakaskuntza-metodologia aplikatzea.
- Modu kooperatiboan eta diziplinartekoan lan egitea.
- Ekimen sortzailea sustatzea.
- Enpresa-kulturan berdintasuna sustatzea.
- Enpresetan jasangarritasuna ezartzeko beharraz kontzientziatzea.
- Ekonomia zirkularra baloratzea.
- Berrikuntza eta sormena sustatzea.
- Kultura-nortasuna berreskuratzea kakorrazaren teknikaren bidez.

3. Garatutako prozedura eta/edo jarduerak

3.1. *Erronka:*

Konbinatu al ditzakegu lanbide-arlo bakoitzeko baztertutako produktuak merkatuan errentagarria izango den produktu berri bat sortzeko?

Gaur egun bizi dugun kontsumo-gizarteak zabortegetan amaitzen diren arropa eta berrerabil daitezkeen beste material asko metatzera garamatza, eta horrek ingurumena kutsatzea errazten du. Konponbide eraginkorra planteatu behar da.

Horregatik, ikasleei material horietatik abiatuta produktuak sortzea planteatzen zaie, bigarren aukera bat emanez.

1. Irudia Tailerreko kartela (Marí Just, J.F.)

3.2. Betekizunak:

- Errentagarritasun ekonomiko eta komertziala duen produktu bat sortzea.
- Produktua jasagarria eta ekonomia zirkularrekoa izatea.
- Ikasle parte-hartzaileak enpresa gisa eratu behar dira.
- Zentroko hainbat lanbide-arloren lankidetzatza izan behar du.
- Gutxieneko baliabideak dituen edozein pertsonak negozio hori gauzatu ahal izatea gizarte-bazterketaren aurka borrokatzeko.
- Materialak birziklatuak izatea.

3.3. Beharrezko materialak:

Jarduera garatzeko, material birziklatuak erabiltzen dira, hala nola arropa, gorpilak, kable elektrikoak, zurak, metalak...

Era berean, guraizeak eta kakorratza beharko dira kakorratzerako.

3.4. Metodologia:

ABP metodologiaren ardatz egituratzailea ikasleen rol aktiboa da, ikasleen motibazio eta inplikazio akademikoa bultzatzeko.

Gainera, proiektua erronken alde lan egiten ari da, arlo profesional desberdinen artean. Zurgintza, Altzarigintza eta Kortxoia eta Fabrikazio Mekanikoa lanbide-arloak arduratzen dira produktuak kokatzeko beharrezkoak diren euskarriak lantzeaz. Elektrizitatea eta Elektronika lanbide-arloak ehuntzeko kable elektrikoak ematen ditu. Osasunaren familiak laginen tapoiak ematen ditu probetarako. Merkataritza eta Marketina eta Administrazioa eta Kudeaketa lanbide-arloa produktuak aurkezteaz eta erakusteaz arduratzen da, baita salmentak sustatzeaz eta banatzeaz ere. Instalatze eta Mantentze Lanak lanbide-arloa arduratuko da produkzio-prozesua segurtasun-eta osasun-berme guztiekin garatzen dela kontrolatzeaz. Azkenik, LPO saila arduratzen da lanbide-arloak koordinatzeaz eta enpresa-proiektua abian jartzea ahalbidetzeaz.

4. Emaitzak eta ebaluazioa

Lanaren ebaluazioa oso positiboa izan da. Lortu ahal izan ditugun helburuen artean, honako hauek nabarmentzen dira:

- 1.- ABP metodologia aktiboaren bidez ikastea.
- 2.- Elkarlana eta talde-lana sustatzea.
- 3.- Hainbat lanbide-arlotako diziplinarteko lana sustatzea.
- 4.- Gizarte- eta ekintzailtza-trebetasunak garatzea.
- 5.- Modulu teorikoak praktikari aplikatzea.

5. Ondorioak

Esperientzia horren emaitzak diziplinartekotasuna eta elkarlaneko ekintzailtza balioesten ditu mundu jasangarriago, inklusiboago eta solidarioago bat lortzeko mekanismo gisa.

Metodologia horren bidez, EESen modulua proiektu kooperatibo gisa landu ahal izango dugu, edukien ikuspegi askoz praktikoagoa lortuko dugu, ikasleak askoz gehiago motibatuko ditugu eta, batez ere, lan-munduan sartzeko oinarritzko trebetasun batzuk garatuko ditugu. Gainera, beste heziketa-ziklo batzuekin lan egitea aberasgarria, motibatzailea eta inklusiboa izan da.

Erronka horrekin, EESen moduluaren curriculumak irakatsi da metodologia aktibo berri baten bidez, non ikasleak protagonista izan diren.

Gure ustez, erronka hori oso interesgarria da; izan ere, tradizioz feminizatuta egon den lan bat nabarmentzen du berdintasun-irizpideetan, GJHeKin lotzeko eta, sormenaz gain, gizarte-aurrerapena lortzeko, behartsuenak barne hartuta.

6. Erreferentzia bibliografikoak

Chapman, K. J., Meuter, M. L., Toy, D., & Wright, L. K. (2010). Are student groups dysfunctional? Perspectives from both sides of the classroom. *Journal of Marketing Education*, 32(1), 39-49.

Florido, C., & Jiménez, J. Y. Santana I.(2011). Obstáculos en el camino hacia Bolonia: efectos de la implantación del Espacio Europeo de la Educación Superior (EEES) sobre los resultados académicos. *Revista de Educación*, 354, 629-656.

García Ramos, A. (2014). Aprendizaje basado en Proyectos: ¿funciona? Evidencias del Programa Andalucía. Hemendik berreskuratua: <http://evaluacion.es/2014/12/22/aprendizaje-basado-en-proyectos-funciona-evidencias-del-programa-andalucia-profundiza/>

Gimeno Sacristán J. (2008). *Educar por competencias, ¿qué hay de nuevo?* Morata. Madril.

Holubec, E. J., Johnson, D., & Johnson, R. (1999). *El aprendizaje cooperativo en el aula*. Buenos Aires, Argentina: Paidós Argitaletxea.

Homs, O. (2010). El desarrollo de las competencias profesionales en el sistema de formación profesional. *Herramientas: revista de formación y empleo*, (108), 30-39.

Pereira Pérez, M. Á. (2014). *Ocho claves del aprendizaje por proyectos*. PBL. CEDEC.

Perrenoud, P. (2012). *Cuando la escuela pretende preparar para la vida*. Bartzelona: Graó Argitaletxea.

«Enplegarritasuna hobetzea, taldeko ekintzailtza-dinamiken bidez»

Luar Gullian Inchausti

Nerea Elozegui Arinzabarreta

Jon Zamora Juanes

Fundación Emplea

Enplegarritasuna; Ekintzailtza; Proiektuak; Erronkak; Soft Skills.

1. Hitzaurrea

Gizarte gisa gaur egun dugun joerak ziurgabetasuna du faktore nagusietako bat. Horren arrazoia da, besteak beste, aldakortasun-maila handia eta gero eta azkarrago gertatzen ari diren aldaketa ugari daudela. Hain zuzen ere, ziurgabetasunaren kudeaketa horretan eta erresilientzia bersatilizatuaren mailan zehazten da gizabanakook dugun gaitasuna gure garapen pertsonal eta profesionala ahalbidetuko duten oztopo eta zailtasunak gainditzeko.

Ekintzailtza hitzak deskribapen eta esanahi ugari ditu. Fundación Emplearentzat, enpleguko eta lurralde-garapeneko proiektu berritzaileak garatzen dituen erakundearentzat, ekintzailtza pertsonen enplegarritasuna hobetzeko tresnarik eraginkorrenetako bat da. Ekintzailtza-prozesu bat esperimintatzeko aukera dutenak etengabe azaltzen dira, eta askotariko egoeren mende jartzen dira. Egoera horiek abilezia eta ezagutza guztiak abian jartzea eskatzen dute, eta, garrantzitsuena, bidean aurkitzen dituzten premiei erantzuteko prozesu eta metodo propioak deskubritzera bultzatzen dituzte (ezagutza espezifikorik eza, trebetasun zehatzik eza, eta abar).

Ekintzailtza-prozesu bat bizi izan duten pertsonak, emaitza edozein izan dela ere, hainbat esperientzia, ezagutza eta trebetasun izango dituzte, lan-merkatuan oso baloratuak izango direnak. Are gehiago, pertsona horiek aukera gehiago izango dituzte beren ingurunean gertatzen diren ziurgabetasunari eta aldaketei modu eraginkorragoan aurre egiteko, aukera bera izan ez duten beste pertsona batzuekin alderatuta.

Testuinguru horren ondorioz, Fundación Emplean ekintzailtza garatzen eta ezartzen ari gara kontzeptu eta metodologia gisa, pertsonak hobetzeko eta aktibatzekeo tresna eta bitarteko gisa, eta, kasu honetan, lanbide-heziketa egiten ari diren ikasleen prestakuntza-prozesuetan, hura osatzeko eta integralago egiteko.

2. Ikasgelako ikerketaren edo esperientzia berritzailearen helburua

Tailerraren helburua Nou Vinalopó proiektuak erabiltzen duen metodologiari buruzko bizipen-proba bat egitea da. Proiektu horren arabera, ekintzailtza gazteen gaitasunak garatzeko eta gazteak aktibatzeke bitarteko bat da.

Metodologia horren gako nagusia funtsezko hiru alderditan oinarritzen da: EKINTZA, LETRA LARRIZ, hausnarketa eta banakako behaketa.

Horregatik, tailerrean metodologiaren hiru fase horiek biziko ditugu, ekintzaren ondoren ikaskuntza komunak sortuz, LHetako ikasgeletan horrelako metodologia bat ezartzen lagun dezaketenak.

3. Garatutako prozedura eta/edo jarduerak

Lehenengo jardueran kanpoko enpresa edo erakunde batek proposatutako BENETAKO ERRONKA bat garatzen da, dinamika ikasteko tresna gisa balio duena. Lantaldeak dinamikan parte hartuko duten pertsonak ezagutu bezain laster osatuko dira, eta 30 minutu izango dituzte enpresak aurkeztutako erronkari irtenbide bat diseinatu eta aurkezteko.

Erronka, tailerra oinarritzen den jatorrizko metodologian bezala, edozein motatakoa izan daiteke. Benetako beharrizan batetik etorriko da beti, eta enpresa edo erakunde protagonistaren ordezkari batek aurkeztuko du.

Hona hemen landu diren erronken adibideak:

- Erakunde pribatuaren erronka: Iruñeko ostalarien elkarte COVID-19 pandemia-garaian. **«Nola gaitu ostalarien elkartetik irtenbide bat, etxera bidali gabeko negozioek beren jarduerarekin jarraitu ahal izan dezaten?»**
- Erakunde publikoaren erronka: Donamartiri Untzeko Udala (Nafarroa). **«Nola sortu dezaket Nafarroako gazteei landa-eremuetan alokairua errazteko eta eskuragarriago egiteko etxebizitza-zerbitzu bat?»**

Erronka ebazteko, taldeek aurrez diseinatutako hainbat fase izango dituzte, eta, horiei esker, konponbidea lortu ahal izango dute: Problematika aztertzea; ideiatzea; ideia definitzea eta pitching baten bidez aurkeztea; talde bakoitzak 30 segundo izango ditu bere ideia azaltzeko.

Esperientzia bizi hori bizi ondoren, azken 20-25 minutuetan gogoeta egingo da esperimentatutako metodologiari buruz, eta tailerrean bizi izandakoari buruzko funtsezko elementu batzuk emango dira, baita horiek metodologiara nola estrapolatu ere, gertatutakoari eta lortutako ikaskuntzei buruzko ondorio komunak sortuz.

4. Emaitzak eta/edo ebaluazioa

Espero den emaitza nagusia izango da tailerrera joaten diren pertsonak 30 minutuko epean adierazi ahal izatea presio- eta erantzukizun-sentsazioak izan dituzten, ahalik eta modurik onenean lan egiteko eta koordinatzeko ahaldundu daitezen.

Erantzukizun-sentsazio hori da gazteen hazkundearen eta ikaskuntzaren trakzio-elementu nagusia; izan ere, sortutako testuinguruak bultzatzen ditu gazteak beren gaitasunak ahalik eta gehien jartzera erronka konpontzearen alde, beren gaitasunak aktibatzea eta garatzea ahalbidetuz.

5. Ondorioak

Ingurunearekiko harremana, benetako lan-testuinguruak sortzeko, eraginkorra da, eta, aldi berean, aberasgarria ikaslearen ikaskuntza-prozesurako. Horretaz gain, benetako munduarekin (etorkizuneko enplegatuak eta ekintzaileak) eta prestakuntza-zentroekin (ingurune eta komunitate bateko kideak) harremanetan jartzeko aukera ematen dute.

«Mirades de Futur»: ekonomia sozial eta solidarioa bultzatuz AULA EMPRÉNetik

ESSCOOP. Hezkuntzan Ekonomia Sozial eta Solidarioa (ESS)
sustatzeko sarea.

**Gako-hitzak: ekintzailtza; ekonomia soziala eta solidarioa; kooperatibismoa;
AULA EMPRÉN; EES; gizarte-eraldaketa.**

1. Hitzaurrea

2021-22 ikasturteaz geroztik, Hezkuntza, Kultura eta Kirol Conselleriak EMPRÉN programa (Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, 2023) ezartzen lan egin du ikastetxeetan. Programa horren helburuetako bat lanbide-heziketako ikastetxeetan ekintzailtza-kultura sustatzea da, ikasleen prestakuntza hobetuko duten metodologia aktiboen erabilera sustatuz, ideiak sortzeko eta enpresak sortzeko. Gainera, EMPRÉNeK ekintzailtza gaur egungo inguruneak planteatzen dituen erronkei (lankidetzak, elkartasuna, talde-lana eta berrikuntza) aurre egiteko ezinbesteko balioetatik abiatuta lantzeko beharra planteatzen du.

ESSCOOP sarea (ESSCOOP, 2023) 2020. urtearen amaieran sortu zen, eta FOLeko irakasleek eta kooperatibismoko eta ekonomia sozial eta solidarioko profesionalek osatzen dute. Sare horren helburua balioak eta jarrerak txertatzearen alde lan egitea da, hala nola lankidetzak, lankidetzak, elkarrekiko laguntza edo ingurumen-jasangarritasuna, eredu ekonomiko hegemoniko konbentzionalaren balioen alternatiba gisa.

Azken ikasturteetan sareak egin dituen jardueren artean, baliabide-liburutegi bat sortzeaz eta 2.500 laguni buletin elektroniko bat bidaltzeaz gain (horietako gehienak irakasleak dira), «Mirades de Futur»¹ erakusketa dago (Mirades de Futur, 2023). Erakusketa-formatuko baliabide didaktiko horren helburua da ikasgeletan gogoeta egitea ideia sozialki eraldatzaileak garatzeko aukerei buruz, egungo munduak gizarte- eta ingurumen-jasangarritasunari

Mirades de Futurren egileak:

- Moscardó, Rosalia. LPO espezialitateko irakaslea La Costera-Xàtiva Institutuan.
- Pérez, Salva. Gizarte Ekonomian doktorea eta REAS PVko kidea.
- Albors, Pepe. FEVECTAko enpresa-garapeneko arduraduna.
- Romo, Esther. Catarrojako Bigarren Hezkuntzako Batxilergoko irakaslea.
- Comes Iglesia, Vicent. Historia Garaikidean doktorea. FEVECTAko laguntzailea.
- Gandia, Joan. Enpresa-zientzietan lizentziatua eta FEVECTAko laguntzailea.

- Navarro, Miquel. Catarrojako Bigarren Hezkuntzako irakaslea.
- Rodríguez, Pilar, Diseinatzaile grafikoa

dagokionez planteatzen dituen erronkei aurre egiteko. Irakaslearentzako tresna lagungarri gisa planteatzen da, kooperatibismoaren eta ekonomia sozial eta solidarioaren ahalmen eraldatzailea sartzera bideratua. Izan ere, dagoeneko Valentziako Erkidegoko 10 ikastetxetatik gorako 400 ikasle inguruk parte hartu dute.

2. Ikasgelako ikerketaren edo esperientzia berritzailearen helburua

Helburua da jarduera ekonomikoak eta enpresa-jarduerak egiteko ohikoak ez diren moduak imajinatzea gonbidatzea, ikasleek gizarte eta ekonomia desberdinak eraikitzen lagun dezaketela ikus dezaten, bizitzaren aurrean jartzen dituzten ideiak, ekimenak eta proiektuak sortu eta partekatu ahal izateko. Gainera, baliabide honen helburua da ekonomia sozial eta solidarioaren mundua ikastetxeetara hurbiltzea, lehen harreman batetik abiatuta, ikastetxeen eta ekonomia sozial eta solidarioko erakundeen arteko lankidetzaren modu estuagoak eta egonkorragoak garatzea lortzeko.

Aurkezten dugun tailerrak honako helburu espezifiko hauek ditu:

- Irakaslea trebatzea ekintzaitza-gelan baliabide didaktiko hau dinamiza dezan.
- Ondoren ikasleei planteatuko zaizen tailerra egiteko prozesua bizitzea.
- Ekonomia soziala eta solidarioa ezagutaraztea Laneko Prestakuntza eta Orientabideetako irakasleen artean.
- Gizarte-ekintzaitzaren keza duten irakasleak konektatzea eta ESSCOOP sarea zabaltzea, irakasleen eta kanpoko erakundeen arteko lankidetzaren errazteko.

3. Garatutako prozedura eta/edo jarduerak

1.1. Tailerraren dinamika

Biltzarraren esparruan garatu beharreko lan-dinamikak honako hauek hartzen ditu barnean:

- ESSCOOP sarearen aurkezpena, prestakuntzaren eta gizarte-ekonomiaren arteko lankidetzaren plataforma gisa. Dinamizatzaileak aurkeztuko dira.
- Tailerraren helburuen eta metodologiaren azalpen laburra.
- Ekonomia sozial eta solidarioaren oinarrietarako sarrera. Modu errazean eta oinarritzko eskemen bidez, horien garrantzia jakinaraziko zaie parte hartzen duten irakasleei.
- «Mirades de Futur»: proiektuaren helburuak eta jatorria. La Costera-Xàtiva LHIIko ikasleen parte-hartzearekin egindako bideo labur bat proiektatuko da.
- Jardueraren aurkezpena: Errealitatea ekonomia sozial eta solidariotik eraldatzea; bertan, tailerreko parte-hartzaileek garatuko duten prozesua azalduko da, eta ikasleekin ikasgelan egingo denaren antzekoa izango da.
- Erakusketaren aurkezpena eta bisita (15 paneletako 5 paneleko lagina, QR eduki zabalgarriarekin eta errealitate areagotzarekin).
- Ingurunean gizarte-erronkak identifikatzea. Erronkak aztertzeke, 6 pertsona arteko taldeak sortuko dira. Talde bakoitzak paneletako batean identifikatutako problematika bat aztertuko du.

- Arazotik konponbidera, eskura dagoen informaziotik abiatuta, arazoa konpontzeko aukerak bilatuko dituzte.
- Konponbideak ikus-entzunezko euskarrian aurkeztea. Analisiaren ondoren, konponbidea bideo baten bidez erakutsiko dute.

Jarduera amaitutakoan, tailerreko irakasleekin prozesua eta hura garatzeko aukerak aztertuko dira ikastetxeetako AULA EMPRÉNen (zeharkako gaitasunak, diziplinarteko proiektua, digitalizazioa, besteak beste).

1.2 Irudiak

1. Irudia 0 Panela.
Aurkezpena

2. Irudia 7. Panela.
Osasun
mentala

3. Irudia 8. Panela.
Finantza
etikoak eta solidarioak

4. Irudia 11. Panela. Etxebizitza eskuragarria

5. Irudia 14. Panela. Kooperatibismoa

4. Emaitzak eta/edo ebaluazioa

Proposamen honen bidez lortu nahi den emaitza nagusia da ekonomia sozial eta solidarioaren ikuspegia Laneko Prestakuntza eta Orientabideetako irakasleei hurbiltzea, «Mirades de Futur» erakusketan oinarritutako tailer bat eginez. Beraz, baliabide horren irismena eta inpaktua handitu nahi dira, ekintzaitzeta-geletan egiten diren jarduerak zabaltzeko.

Tailerra ebaluatzeko, azalpenaren baliagarritasunari eta ikasleei helarazteko aukerei buruzko atzeraelikadura emango duten tresnak erabiliko dira, baliabidearen balizko hobekuntzak bilduta.

5. Ondorioak

Tailer honekin, ESSCOOPen nahia da EMPREN programa aberasten laguntzea, ekonomia sozial eta solidarioaren ikuspegitik, hezkuntza-administrazioaren eta interesa duten irakasleen eskura jarri, gizarte-eraldaketarekin konprometitutako lan-ildo batean.

6. Erreferentzia bibliografikoak

Conselleria de Educación, Cultura y Deporte (2023ko otsailaren 15). Emprén Programa. <https://ceice.gva.es/es/web/formacion-profesional/empren>

ESSCOOP (2023ko otsailaren 15). Qué es ESSCOOP. <https://www.esscoop.red/la-red/que-es>

3/2022 Lege Organikoa. Lanbide Heziketaren antolamendua eta integrazioa. 2022ko martxoaren 31. BOE, 78. zk. Mirades de Futur. (2023ko otsailaren 15). <https://miradesdefutur.esscoop.red/>

Pentsamendua egoera kritikoan

L. Tomás Gutiérrez

Corona de Aragón Lanbide Heziketako Ikastetxe Publiko Integratua (Zaragoza). LPO Saila.

Pentsamendu kritikoa; galdetzea; gogoeta egitea; jakin-mina; filosofia.

1. Hitzaurrea

Lanbide Heziketaren Antolamenduari eta Integrazioari buruzko martxoaren 31ko 3/2022 Lege Organikoaren hitzurreak pertsonak erabakitzen dutena izateko behar dituzten gaitasunak aipatzen ditu, motibazioen arabera. Gaitasun horiek eskuratzea da erabateko errealizazio profesionala lortzeko giltza.

Pentsamendu kritikoa gaitasun horietan txertatu behar da, inguruan dugun testuingurua, nor garen eta bertan bete dezakegun eta nahi dugun zeregina ulertzea ahalbidetzen baitigu. Errealitatea ulertzeak aukera pertsonal, hezigarri eta profesional egokiak egiteko prest jartzen gaitu.

Gaitasun kritikoaren garapena Garapen Jasangarriaren 4. helburuarekin lotuta dago: Hezkuntza inklusiboa, ekitatiboa eta kalitatezkoa bermatzea, eta guztiontzako ikaskuntza-aukerak sustatzea bizitza osoan zehar.

Tailer honek bi helburu ditu: lehenik eta behin, ikasgelan pentsamendu kritikoa praktikatzeko beharra planteatzen du. Bigarrenik, erraz aplikatzeko moduko teknika eta praktika zehatzak proposatzen ditu, LPO moduluan lantzeko.

Tailerra aurkezpen batean oinarrituko da, eta web-orri edo blog bat sortuko da, edukia jasotzeko eta baliabide gehigarriak emateko.

2. Ikasgelako esperientzia berritzailearen helburua

Esperientzia honen helburua da kritikoki pentsatzeak duen garrantziaz jabetzea eta ikasgelak eta gure LPO moduluak praktikatzeko ematen diguten aukera baliatzea.

2.1 Zer da pentsamendu kritikoa?

Richard Paul eta Linda Elderrentzat, Pentsamendu kritikorako gida txikian. Kontzeptuak eta tresnak. «kitikoki pentsatzen duenak asmo argia eta galdera zehatza ditu. Informazioa, ondorioak eta ikuspuntuak zalantzan jartzen ditu. Argia, zehatza, doia eta garrantzitsua izaten saiatzen da. Logikarekin eta inpartzialtasunarekin sakondu nahi du.»

Pentsamendu kritikoa modu autonomoan landu eta hobetu daitekeen pentsatzeko modu bat da, eta irakasleek ariketa hori egin dezaten bultzatzen dezakegu, ikasleei kalitatezko pentsamendu baten atzean dagoen dinamika ikusaraziz.

2.2 Zergatik da garrantzitsua?

Richard Paulen eta Lindar Elderren ustez, «gure bizi-kalitatea eta ekoizten, egiten edo eraikitzen dugunaren mende dago, hain zuzen ere, gure pentsamenduaren kalitatearen mende. Kalitate txarreko pentsamendua garestia da, bai dirutan, bai bizi-kalitatean.»

Pentsamenduaren bikaintasunak bizitza kontzienteago batera, testuingurua hobeto ulertzera eta erabakiak egokiago hartzera eramango gaitu.

2.3 Zergatik klasean?

Ikasgela testuinguru pribilegiatua da pentsamendu kritikoa lantzeko. Jarduera batzuk ikasgelan bakarrik egin daitezke, eta batzuek testuinguru presentzial hori behar dute beren potentzial guztia zabaltzeko: galdetzea, eztabaidatzea, dilema bat ebatzen saiatzea, gure iritzia adieraztea, beste ideia batzuk entzutea eta errespetatzea, guztiei parte hartzeko aukera ematea, hasierako jarreratik eboluzionatzea, aberasteko eta besteekin batera hazteko leku egokia dela sentitzea.

2.4 Modu kritikoa pentsatzen al dugu irakasleok?

Irakasle askok modu intuitiboan pentsatzen dugu kritikoki, testuinguru aldakor batean gure irakaskuntza-jarduera nola hobetu galdetzen digutenean.

Sakontzeko, liburu eta egileei buruzko gomendioak egingo dira.

3. Garatutako jarduerak

Atal honetan, ikasgelan pentsamendu kritikoa hartzeko hiru modu deskribatzen dira. Ikasgelan arrakasta-bermeekin lan egiteko zer baldintza bete behar diren, irakaslearen zeregina zein izan behar den eta ikasleengandik zer espero dezakegun adieraziko da.

3.1. 1. proposamena. Zeure buruari galderak egitea.

Proposamen hau José Carlos Ruiz filosofoak *El arte de Pensar para niños* (2019) liburuan planteatzen duen dinamikaren egokitzapena da, irakasleek irudi batetik abiatuta galderak egitea bilatzen duena. Ondoren, galderak bateratzen dira eta garrantzitsuenak hautatzen dira horiei buruz hitz egiteko.

Dinamika hori etengabe gauzatzeak ikasleak gero eta gauza interesgarriagoak eta sakonagoak zalantzan jartzea lortzen du. Tailerrean azalduko da nola gauzatu dinamika hori LPO klasean.

3.2. 2. proposamena. Dilemak eta eztabaidak.

Eduardo Infante *Filosofía kalean* (2019) proposatzen dituen FiloErronketatik abiatuta, LPO moduluarekin lotutako zenbait dilema proposatuko dira, eta albiste edo galdera jakin batzuk eztabaida bihurtzeko modua azalduko da. Dilemak beti dira erronka atsegina bururako, eztabaidarako gonbita egiten baitute, eta irakasleek ongi hartzen dituzte beti.

3.3. 3. proposamena. *Ikasleen galderak itzuli.*

Praktika hori metodo sokratikoaren egokitzapen oso sinplifikatua da; solaskideak zerbaiti buruz pentsatzen duenetik abiatzen da, eta galderak eginez egia ezagutzen edo argitzen laguntzen dio, bere kabuz bide hori egin dezan kontraesanak deskubrituz.

Ikasle batek galdera bat egiteak interes eta jakin-min handia pizten du, eta bi gauzak errespetu eta begirune osoz aztertu behar dira.

Ikasleen galderak nola balia ditzakegun azalduko da, haien hausnarketa sustatzeko, erantzunak bilatzeko eta zer izango litzatekeen komenigarriena edo komenigarriena baloratzeko.

4. **Emaitzak.**

Proposamen hau ikasgelan dudan esperientzian oinarritzen da. Zenbait gogoeta egingo ditut ikasleengan ikusi dudan eraginari buruz.

5. **Ondorioak**

Merezi du ikasgelan praktika txikiak sartzea, ikasleen pentsamendu kritikoa estimulatzeko. Horien garrantzia eta erabaki pertsonalak eta profesionalak hartzean izan dezaketen eragina justifikatuko da.

6. **Erreferentzia bibliografikoak**

Infante, E. (2019) Filosofía en la calle. (10. edizioa). Argitaletxea: Ariel.

Paul. R y Elder. L (2003) La mini-guía para el Pensamiento crítico. Conceptos y herramientas. Fundación para el pensamiento crítico. Hemendik berreskuratua: <https://www.criticalthinking.org/resources/PDF/SP-ConceptsandTools.pdf>

Ruiz, J. (2019). El arte de pensar para niños. (2. edizioa) Argitaletxea: Toromítico.

Kultura Juridiko eta Demokratikoa irakasgaiko proposamen didaktikoak. 2022/2023 ikasturtea

De Santos Martínez, María Eugenia

IES Font de San Lluís (Valentzia). LPO Saila

Gako-hitzak: kultura juridikoa eta demokratikoa; irakaskuntza-praktika; LPO; hezkuntza-berrikuntza; irakaskuntza-ikerketak; GJH; 2030 Agenda; demokrazia ikasgelan.

1. Hitzaurrea

Ikasturtearen hasierak, zalantzarik gabe, erronka berriak eta gai berri bat dakartza, erronka bikoitza. Kasu honetan, kontzienteki aukeratu dugu; beraz, ikasgelan egunero praktikatu ondoren, lehen aldiz erabaki genuen esperientzia horiek tailer gisa partekatzea.

Irakasgaiaren curriculum-aurrekeza aipatuz: «Kultura Juridiko eta Demokratikoaren gaiak Zuzenbidearekin lotutako jakintzak biltzen ditu. Zuzenbideak, askatasun-, justizia- eta berdintasun-balioetan oinarrituta, giza bizikidetzaren beharrezko ordena ezartzen du, eta eragin handia du edozein gizarte-eremutan, pertsonari modu indibidualean zein kolektiboan eragiten baitio.»

Helburuekin, materialak sortzeko beharrezkin, baliabideak bilatzearekin eta jarduerak sortzearekin hasiko gara. Horrela, LPOko beste ikasgide batzuekin partekatu eta aurkezteko arrazoia sortzen da.

Testuinguruan jartzeko, Kultura Juridiko eta Demokratikoa irakasgaia, Valentziako Erkidegoan berria dena, lehen aldiz ezarri da 2022/2023 ikasturte honetan, Batxilergoko lau helburuekin lotuta:

- a) Herritartasun demokratikoa baliatzea, ikuspegi global batetik, eta kontzientzia zibiko arduratsua hartzea, Espainiako Konstituzioaren balioetan eta giza eskubideetan oinarrituta, gizarte justu eta ekitatibo bat eraikitzeke erantzunkidetasuna sustatzeko.
- b) Heldutasun pertsonala, afektibo-sexuala eta soziala finkatzea, errespetuz, ardurez eta autonomiaz jarduteko eta bere espiritu kritikoa garatzeko. Gatazka pertsonalak, familiakoak eta sozialak prebenitzea, detektatzea eta modu baketsuan konpontzea, bai eta indarkeria-egoerak ere.
- c) Emakumeen eta gizonen arteko eskubide- eta aukera-berdintasun eragingarria sustatzea, dauden desberdintasunak aztertu eta kritikoki baloratzea, bai eta emakumeek historian izan duten zeregina aitortu eta irakastea ere, eta benetako berdintasuna eta bereizkeriarik eza bultzatzea, jaiotza, sexu, arraza- edo etnia-jatorri, desgaitasun, adin, gaixotasun, erlijio edo sinesmen, sexu-joera edo genero-identitateagatik edo beste edozein baldintza edo inguruabar pertsonal edo sozialengatik.

h) Mundu garaikidearen errealitateak, aurrekari historikoak eta bilakaeraren faktore nagusiak ezagutzea eta kritikoki baloratzea. Gizarte-ingurunea garatzen eta hobetzen elkartasunez parte hartzea.

Kultura Juridiko eta Demokratikoan planteatzen ditugun helburuak honela laburbiltzen dira:

- Ikasleak Zuzenbidearen mundura hurbiltzea.
- Herritartasun demokratikoa, zibikoa eta arduratsua sustatzea.
- Gure ordenamendu juridikoaren berezko eta kanpoko eskubide eta betebeharrak ezagutzea, baita Zuzenbide Estatuaren funtzionamendua ere.
- Ikasleei erabaki akademikoak eta profesionalak hartzen laguntzea.
- Errealitate pertsonalarekin, sozialarekin eta ekonomikoarekin lotutako argudio juridikoak egitea, bere iritzia defendatuz eta justifikatuz, legea interpretatuz eta giza eskubideak errespetatuz.
- Gizarte osoak Garapen Jasangarrirako Helburuak eta 2030 Agenda betetzeko duen baterako erantzukizunari buruz hausnartzea.

Bestalde, tailer honen helburua bikoitza da:

- Hezkuntza-esperientziak partekatzea foro aditu batean.
- Irakasgai berri eta berri baten irakaskuntza-ikaskuntza eta -ikerketa prozesuari buruz hausnartzea, hobekuntza-elementuak gehitu ahal izateko.

2. Ikasgelako esperientzia berritzailearen helburua

Ikasgaiari metodologia aktibo eta interaktibo bidez gaitasunak eskuratzean oinarritutako ikuspegi batetik heldu nahi izan diogu, ikasgaia praktikoa izan dadin, eta ikasleek ikaskuntza hori teknologia berriak erabiliz helaraz dezaten.

Ikasleekiko interakzioa etengabea izan da; izan ere, elkarrizketaren bidez, gure egunean dugun errealitate juridikoaren bidez eta ikasleen interesen bidez, demokraziari balioa ematen saiatu gara, bizikidetzaren eta herritarren parte-hartzearen funts gisa.

Gaitasunen ikuspegia metodologia aktibo eta interaktiboetan oinarritzen da, eta horrek esan nahi du garatutako jarduerak batzuetan etengabe parte hartu behar dela eta nolabaiteko sormen-askatasuna izan behar dela.

Irakaskuntza-jardueraren helburuak:

- Errealitatearen analisi kritikoa sustatzea bidegabekeria sozialeko egoeren aurrean eta ikasleek beren iritzia oinarritu ahal izatea balio demokratikoen eta herritar gisa dituzten eskubideen arabera.
- Ikasleen etorkizuneko erabaki akademikoetan orientatzea, Zuzenbidearen ikuspegi erakargarri baten bidez.
- Elkarrizketarako eta errespeturako guneak sortzea, ikasleek errealitate sozial eta politiko aldakorren aurrean dituzten iritzia eta kezak adierazteko.
- Ikasgaiari lotutako ikaskuntza sustatzea, askotariko eta bidezko IKT tresnak erabiliz.
- Herritar gisa ditugun erabakien garrantzia transmititzea GJHekin eta gaiarekin berarekin lotutako zeharkako gaitan, batez ere: osasuna eta ongizatea, genero-berdintasuna, lan

duina, pobrezia-aren amaiera, desberdintasunen zuzenketa, bakea, justizia eta erakunde sendoak.

1.1. Kultura Juridiko eta Demokratikoko proiektuak

Ikasturtean zehar, honako proiektu hauek planteatu dira:

Lehen hiruhilekoa.

«Derechos Humanos Hoy» erakusketa kolektiboa. GJHak Giza Eskubideen ikuspegitik (1-6 irudiak).

1. Irudia GJH txartelak (Geuk egina). 2. Irudia Giza Eskubideen txartelak (Geuk egina)

3. Irudia «Derechos Humanos Hoy» erakusketa kolektiboa. 4. Irudia «Derechos Humanos Hoy» erakusketa kolektiboa.

5. Irudia Giza Eskubideei buruz azaldutako txartelak

6. irudia. Giza Eskubideei buruzko tailerra

Gabonetan.

Bigarren hiruhilekoa.

- «Alderdi politiko bat eratzen dugu» (GJHen ikuspegia). 7. eta 8. Irudiak
- Lan-epaiketaren simulazioa. 9. eta 10. Irudiak

7. Irudia Hautestontzia. «Alderdi bat sortuko dugu».

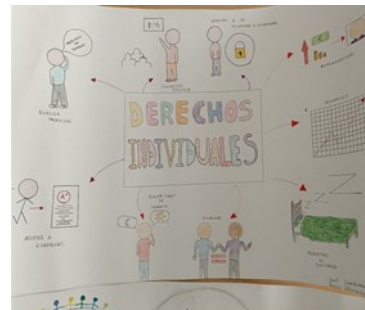

8. Irudia «Alderdi bat sortuko dugu» kanpaina.

10. Irudia «Lan-epaiketa» simulazioko rolen txartelak. Probintzia Auzitegia.

11. Irudia Justiziaren Hiria bisitatzea. Valentziako

12. Irudia Mapa mentala. Ezaugarriak eskubideak.

13. irudia. Mapa mentala. Lan-harremanen langileen banakakoak

Hirugarren hiruhilekoa (prestaketa-fasean).

- «Bitartekotza egiten dugu?». Partikularren arteko gatazkak konpontzen.
- CJD Hiria. Hiri birtual bat sortzea Minecraft Education-ekin (Microsoften plataformarako irisgarritasunaren arabera, ikasleen identitate digitalarekin).
- «CSI Fuente San Luis». Ikerketa kriminalerako hurbilketa.

3. Garatutako jarduerak

Atazak, jarduerak eta proiektuak Ikaskuntzaren Diseinu Unibertsalari (IDU) erantzuten saiatu dira, formatu desberdinak (digitalak eta ez-digitalak), erantzun mota desberdinak (irakurketa, aurkezpena, defentsa, elkarrizketa, etab.) eta ikasleak beren bizipen, interes eta kezken arabera motibatuzko modu desberdinak hartu baitituzte.

Jarraian, taula gisa, zerrenda ez-zehatz bat egin da 2022/2023 ikasturtean garatutako jarduera eta proiektu nagusiekin.

1. Taula Ikaskuntza-egoerak, ICTak eta baliabideak.

Situaciones de aprendizaje	TIC (t)	Recursos (T)
Línea del tiempo juristas en la historia	Infografía	CANVA
Grupos de discusión sobre temas diversos sobre Todólogos, Teoría de menor no maduro, El consentimiento, ¿Las redes sociales son democratizadoras?, etc.	BLOG	A Con mi toga y mis tacones (y otros) https://conmitogaymistacones.com/2020/08/25/todologia-mas-pseudoderecho/
Democracia y redes sociales. Decálogo de comportamiento.	Póster digital	CANVA o similar
Investigación sobre participación ciudadana	Web Ayto. De Valencia	Libre office
Delitos de odio	Word	Libre office
Los ODS de los niños y las niñas en el mundo	Padlet	Aula de informática https://padlet.com/medesantos/noticias-ods-en-el-mundo-para-ni-as-y-ni-os-660fr1x1rgi5o29v
Exposición colectiva 'Los Derechos Humanos Hoy' (enfoque ODS)	Informes y publicaciones digitales	Póster con CANVA o similar
Los Montamos un partido político (camapaña electoral)	Folleto electoral	Los CANVA o similar, para: programa electoral, caja/urna electoral y papeletas electorales.
Los Caso práctico ¿Vencedores o vencidos? (crímenes contra la humanidad)	Película ¿Vencedores o vencidos?	Libre office
Mapa mental (derechos y deberes de las personas trabajadoras)	No precisa	Cartulinas, rotuladores y diccionario de visual thinking
¿Quién es quién? (en el mercado de trabajo, en la economía en la empresa y en el ámbito jurídico)	Padlet	Muro colaborativo https://padlet.com/medesantos/qui-n-es-qui-n-yqk0zsfmozf3jcih
Foro de debate 'Desigualdad Laboral'	Test INE Eurostat	Aula de informática, fotocopia con tablas y Pizarra
Simulación de un juicio laboral	Vídeo UV	Guión, disfraces, mazo.
Profesionales invisibilizadas (profesiones femeninas invisibles)	Panel con Wakelet	Aula de informática

4. Emaitzak eta/edo ebaluazioa

Irakasgaiaren irakaskuntza-praktikaren ebaluazioa hiru ikuspegitatik egiten da: ikasleena (ikaskuntza-prozesuaren ebaluazioa), ikasleena elkarren artean (berdinen arteko ebaluazioa) eta irakaslearena (autoebaluazioa).

Horregatik egiten dugu:

- ebaluazio-errubrika espezifikoak (propioak edo kanpokoak, egokitu direnak),
- talde-dinamiketarako erkatze-zerrendak,
- berdinen arteko ebaluaziorako inprimakia eta padlet-eko puntuazioa (kideen artekoa),
- irakaskuntzako autoebaluazio-testa,
- irakaskuntza-praktika ebaluatzeko ikasleei zuzendutako online galdetegia.

5. Ondorioak

Ondorio gisa, esan dezakegu jardueretako batzuk LPoko irakasleek irakasteko eskumena duten beste modulu edo curriculum-irakasgai batzuetara estrapola daitezkeela.

Uste dugu zerbitzuaren ikaskuntza erronka berri bat dela, eta horren gainean talde-jarduera berriak planteatzen jarraitu behar dugula, erakunde publikoekin lankidetzan arituz. Horrela, herritarren betebeharra praktikan jarriko dugu.

Azkenik, partekatzen dugun irakaskuntza-esperientzia egunez egun eraikitzen da, ebaluazioz ebaluazio eta ikasturtez ikasturte. Ondorio horiek amaitzean, irakasgai honen zeregina hasi berri da, eta asko dago ikasteko, programatzeko, egiteko eta hurrengo edizioetarako praktikatzeko.

6. Erreferentzia bibliografikoak

Banco de rúbricas. CEDEC. Intef. EDIA Proiektua.

Castillo Arredondo, S.; Cabrerizo Diago, J. (2006): "Prácticas de Evaluación Educativa". Argitaratzailea: Juan Luis Posadas.

108/2022 DEKRETUA, abuztuaren 5koa, Consellarena, Batxilergoko antolamendua eta curriculum ezartzen dituen (DOCV, 2022ko abuztuaren 12koa). [chrome-extension://efaidnbmnnnibpajpcglclefindmkaj/https://doque.gva.es/datos/2022/08/12/pdf/20_7578.pdf](https://doque.gva.es/datos/2022/08/12/pdf/20_7578.pdf)

McKernan, J. (1999): 108/2022 DEKRETUA, abuztuaren 5koa, Consellarena, Batxilergoko antolamendua eta curriculum ezartzen dituen. Arg. Morata.

Vaello Orts, J. (2005): "Las habilidades sociales en el aula". Arg. Santillana.

Willy Wonka versus Maistra monotonoa

López Romero, Susana

^aIES Arroyo Hondo, Rota, Cádiz, LPO Saila. Andaluziako Junta

Gako-hitzak: escape room, hezkuntza-berrikuntza.

1. Hitzaurrea

Aurkezten dudan tailerra: Willy Wonka versus Maistra monotonoa escape room hezitzailea da, ikasgelako berrikuntzarekin lotua.

Hainbat proba gaudituta aldi berean lan egiten duten talde txikitako zatitutako talde handietan egiteko pentsatuta dago. Proba horiek analogikoak dira, azken erronka kolaboratibo batean gela batetik alde egiteko giltza aurkitzeko.

2. Ikasgelako ikerketaren edo esperientzia berritzailearen helburua

Atal honetan, irakaskuntza-praktika hau planteatzean lortu nahi diren helburuak aipatuko dira.

1. *Ikasleen motibazioa ikaskuntzan*

Gamifikazioarekin lotutako metodologiak erabiltzeak motibazioa eta parte-hartzea areagotzen ditu, eta egindako jardueretik interesa pizten du. Jarduera ludikoa eta desafiatazailea da, eta ikasleen konpromisoa motibatu eta areagotu dezake.

2. *Komunikazioa, talde-lana, arazoak ebaztea.*

Komunikazio-trebetasun pertsonalak, taldean lan egiteko trebetasuna eta arazoak konpontzeko gaitasuna erabili behar dituzte. Parte-hartzaileen laguntza behar da erronkak konpontzeko eta gelatik ihes egiteko; horrek talde-lana sustatzen du.

3. *Ikaskuntza aktiboa sustatzea.*

Ikasleak ikaskuntza-prozesu batean aktiboki inplikatzeko, ikasitakoa testuinguru errealista batean aplikatzeko aukera emango dien esperientzia praktikoa emanez.

4. *Sormena eta pentsamendu kritikoa sustatzea*

Erronka eta arazo konplexuei aurre egin behar diete, eta horrek pentsamendu kritikoa garatzen laguntzen die, baita pentsamendu dibergentea edo albokoa aktibatzen eta sortzaileak izaten ere.

3. Garatutako prozedura eta/edo jarduerak

Atal honek argia eta laburra izan beharko du, eta egindako jardueretara mugatuko da, baita praktikara eramateko erabilitako prozedura eta erabilitako materialen deskribapen txiki bat ere.

Aldez aurreko prestakuntza: Tailerra hasi aurretik, ikasgela prestatu behar da, eta probak egiteko beharrezkoak diren hainbat elementu zintzilikatu behar dira hormetan. Ekipoen mahaiek modu uniforme banatuta egon behar dute gelan, talde bakoitzak behar duen materialarekin. Parte-hartzaile bakoitzari txokolatinek eman behar zaizkio, edo aretoak ezkutatuta eduki.

Onboarding: jolasa sartzeko, parodia labor bat egiten da pertsonaien artean, Willy Wonka eta Maistra Monotonoa, eta urrezko tiketak eta txutxeak dituzten ekipoak sortzen dira.

Garapena: taldeek lana nola banatu erabakiko dute, eta bakoitzak 3 proba gainditu beharko ditu. Probak gainditzeko, gutun-azal batzuetan jasotako jarraibideak eta aretoan banatutako elementuak erabiliko dira. Ebatzi egin beharko dituzte, beren ekipoen kutzak irekitzeko. Talde guztiek ireki ondoren, aurkitutakoarekin azken proba bat ebatziko dute. Proba horren emaitza izango da gelatik ihes egiteko giltza izango duen kriptex bat irekitzeko gakoa.

4. Emaitzak eta/edo ebaluazioa

Escape Room batetik espero diren emaitzak askotarikoak dira, eta lortu nahi diren hezkuntza-helburu espezifikoekin lotuta daude. Hona hemen espero diren emaitzarik ohikoenak:

1. Kontzeptuen ulermena eta aplikazioa hobetzea: ondo diseinatutako Escape Room batek aukera eman behar die ikasleei testuinguru praktikoa batean ulertzeko. Horrek ikasleen gaitasuna hobetzea ekarri behar du, arazoak konpontzeko eskuratutako ezagutza erabiltzeko.
2. Pentsamendu-trebetasunak eta kritika-trebetasunak garatzea eta arazoak konpontzea: hezkuntza-ihesa diseinatuta dago ikasleak desafiatzeko eta pentsamendu kritikorako eta arazoak konpontzeko trebetasunen garapena sustatzeko. Ikasleek aztertzeko gaitasuna hobetzea espero da
3. Lankidetzeta eta talde-lana sustatzea: arrakasta izateko lankidetzeta eta talde-lana eskatzen duten jarduera mota horiekin, espero da ikasleek beste batzuekin lan egiteko, komunikatzeko eta erabaki kolektiboak hartzeko trebetasunak hobetzea.
4. Motibazioa eta konpromisoa areagotzea: Escape Room hezitzaileak ikasteko modu dibertigarri eta interaktibo bat dira. Escape Room batean parte hartu ondoren, ikasleak motibatua eta ikaskuntza-prozesuarekin konprometituago sentitzea espero da.
5. Ulermenaren eta ikaskuntzaren ebaluazioa: hezkuntza-ihesa modu alternatibo eta eraginkorra izan daiteke ikasleen ulermena eta ikaskuntza ebaluatzeko.
6. Ikasleek konpromiso-maila handiagoa erakustea eta jarduera bat amaitu ondoren ikasitako informazioa hobeto atxikitzea espero da

5. Erreferentzia bibliografikoak

Bausch, M. E., & Shaha, S. H. (2018). Using an escape room as a capstone experience in a graduate program.

Journal of Educational Technology Systems, 47(1), 107-121.

de la Torre, D. J., & López, E. J. (2019). Designing educational escape rooms: A guide for educators. Journal of Educational Technology Systems, 47(4), 418-432.

Ford, K., & Abraham, C. (2018). Escaping the classroom: An escape room experience for library instruction. Journal of Library & Information Services in Distance Learning, 12(1-2), 128-137.

Guglielmino, L. M. (2020). Escape rooms for information literacy: Engaging students in active learning. College & Research Libraries News, 81(9), 480-48

Hanzal, M. A., Stangl, L. A., & Cho, H. J. (2018). Learning through immersive environments: Using escape rooms to foster authentic learning. Journal of Education and Training Studies, 6(11), 69-75

EZTABAIDAGUNEAK

EKINTZAILTZAZA-GELEI BURUZKO EZTABAIDAGUNEAREN ONDORIOAK

Moderatzailea: Eva Nevot Guillén

CFOL2023 Laneko Prestakuntza eta Orientazioko irakasleen topagune bat da, proiektu, metodologia eta esperientzia berritzaileen bidez irakaskuntzako jardunbide egokiak partekatze eta trukatzeko. Autonomia-erkidegoetako irakasleen parte-hartzearen bidez, ikaskuntza-espazioak sortu nahi dira LPOko irakasleen kezka esperimendatzeko, partekatze eta erakusteko, bai eta lankidetzaz-sareak sortu ere, ezagutza handitzen laguntzeko eta mundu aldakor honetan irakasleek dituzten erronkak gainditzen laguntzeko. Ildo horretan, ekintzailtzazaz-ikasgelen inguruan eztabaida-gune bat antolatu zen, lurralde desberdinetan ezarritako ereduak, horien bilakaera eta etorkizuneko ikuspegiak aztertzeko.

Horretarako, eztabaida hiru ardatzen inguruan egituratu zen:

1. ardatza: Ekintzailtzazaz-gelen ereduak. Esperientziak partekatzen ditugu
2. ardatza: Ezarpenean aurkitutako zailtasun nagusiak
3. ardatza: Etorkizuneko perspektibak. Zer behar dugu jarraitzeko?

Lehen ardatzari dagokionez (ekintzailtzazaz-gelen ereduak), ondoriozta dezakegu desberdintasun handiak daudela ekintzailtzazaz-koordinatzaileen tratamenduan; izan ere, autonomia-erkidego batzuek ezarpeneko aurrekontuaren kargura ordaintzen dute dedikazioa, ordutegi-murrizketarik gabe, beste batzuek ikasgelako aurrekontuaren kargura ordaintzen dute eta orduak ematen dizkiete irakasleei, eta gehienek ez dute ordainsaririk edo ordu-krediturik karguaren eginkizunak betetzeko. Bestalde, inplementatutako ekintzek ikastetxe bakoitzaren idiosinkrasiari erantzuten diote eta, beraz, ezin da ondorioztatu horiei dagokienez eredu uniforme bat egon denik.

Bigarrenik, ekintzak inplementatzeko zailtasun nagusiak honako hauek izan dira: gela fisikoa kokatzeko tokirik ez izatea, ekintzailtzazaz-arduradunei esleitutako eginkizunak behar bezala garatzeko ordu-zuzkidura eskasa eta inbertsioa justifikatzeko zailtasun burokratikoak.

Azkenik, ekintzailtzazaz-gelen etorkizunari dagokionez, ondorio nagusiak honela laburbil daitezke:

1. Hezkuntza-administrazioek ekintzailtzazazaren arloko ildo estrategikoak definitu behar dituzte, ekintzailtzazaz eta institutu tekniko espezializatu bat sortzera bideratutako baliabideak optimizatzeko. Institutu horrek, prestakuntza espezializatua emateaz gain, ikastetxeekin lankidetzaz jardungo du erakundeekin eta enprekin aliantza estrategikoak ezartzeko, enpresa-haztegiak eta -mintegiak sortzea sustatuko du, eta ikasleei lagunduko die, behin ekintzailtzazaz-prozesuan titulua lortu ondoren.
2. Ekintzailtzazaz Skills lehiaketetan txertatzea, bai autonomia-erkidegoan, bai estatuan, ekintzailtzazazaren kultura bistaritzen laguntzeko.
3. Ikastetxeko proiektu eta/edo plan ekintzailtzazaz bultzatzea, hezkuntza-komunitate osoa inplikatu dutenak, zuzendaritza-taldeetatik hasi eta irakasle espezialistengana arte, ekosistema ekintzailtzazazekin barneko zein kanpoko sinergiak sortzeko.

LANEKO PRESTAKUNTZA ETA ORIENTABIDEETAKO (LPO) IRAKASLEEN ZEREGINA LANBIDE-HEZIKETA DUALEAN

Moderatzailea: Guillermo Jorques Revert

Bi eztabaida-gune egin ziren LPOko irakasleek Lanbide Heziketa Dualean (aurrerantzean, LH Duala) izan dezaketenez zeregina aztertzeko.

Lanbide Heziketa Duala ohiko Lanbide Heziketaren aldaera bat da, baina bigarren horretan, ikasleek beren prestakuntza-jarduera eta lan-jarduera bateratzen dituzte, eta prestakuntza-ordu gehiago ematen dituzte lantokietan. Gainera, LH dualeko bi eredu daude: lehenengoa, bi urteko iraupena duena, enprekin hitzarmenak sinatzeko garaian prozesu burokratikoak arintzen dituen eta aukera ematen duena ohiko aldaeraren edo aldaera malguaren artean hautatzeko, azken horretan berriazko prestakuntza-proiektuak proposatuz; eta eredu zabalagoa, hiru urteko iraupeneko, espezializazio-prozesu baten beharra duten prestakuntza-programetarako pentsatua. Bi ereduak prestakuntza-garapen osoa dute ikastetxe batean, eta ordaindutako praktikak enpresetan.

Aurrekoa garatzeko, funtsezkoa da LH dualeko prospekziogilearen figura. Enpresak eta ikastetxeak elkarrengana hurbiltzeaz arduratzen dira, bien arteko hitzarmenak sina daitezen bultzatzeko. Lan zaila da, enpresa-sarea batez ere enpresa txiki eta ertainena (ETE) delako.

LPOko irakasleek LH Dualari egin diezaioketen ekarpenari dagokionez, honako ondorio hauek ateratu ziren:

- LH dualeko proiektu baten parte diren ikasleek izan ditzaketenez kasuistikan lan-aholkularitza ematea.
- Ikasleei laneko mentorizazio-lana egitea gure moduluetatik.
- Funtsezkoa da LPOko irakasleak ikastetxean LH Dualeko proiektuetan eta Lantokiko Prestakuntzan (LP) parte hartzea.
- Programazioak egokitzea, LH DUALEKO programaren eskakizunak betetzen direla ziurtatzeko, ordutegiari, lan- eta soldata-baldintzei eta, batez ere, gaitasun pertsonalak eta profesionalak lortzeko dagokienez, eta, aldi berean, gaitasun bigunak (Soft Skills) ikasgeletan garatzea sustatzen dugu.

Horretarako, LPO irakasleek honako hauek egin behar dituztela ondorioztatu zen:

- Modu proaktiboan areagotzea haien presentzia LH Dualeko programen kudeaketan, bai eta Valentziako Erkidegoko Novigi Sareko proiektuetan edo beste autonomia-erkidego batzuetako antzeko sareetan ere.
- LPOko irakasleen eta LH dualeko tutoreen artean lankidetzeta eta koordinazio handiagoa sortzea.
- Ikastetxeetako zuzendaritza-taldeek kontuan har dezatela LPO saila LH dualeko proiektuen programazioan, eta LPO irakasleek LP modulua tutorizatzeko gaitasuna dutela.

Oro har, garrantzitsua izango zela hausnartu zen:

- LPO eta EES moduluak ez dualizatzea.
- LH duala gure moduluetatik ezagutaraztea.
- LH dualari dagokionez, autonomia-erkidegoen artean homogeneizazioa egotea.

EZTABAIDAGUNEA: LPO ESPEZIALITATEAREN ETORKIZUNA

Moderatzailea: Francisco Javier Moreno Martí

CFol23ren parte-hartzaileei ireki zitzaizen eztabaida-espazio honetan 60 parte-hartzaile inguru bildu ziren bi eztabaida-saiotan. Gai kezkarri bati heldu nahi zitzaion, gure espezialitateak Lanbide Heziketa antolatzeke EDen proiektuaren azterketaren argitan izaten dituen aldaketen

irismena dela eta. Eztabaidaren abiapuntua baldintzatzaile garrantzitsua zen, ez baitzegoen behin betiko arau-testurik eta dagokion garapen autonomikorik. Hala ere, eztabaida lasaia eta eraikitzailea izan zen. 60 minutu inguruko saioak hiru ardatzetan egituratu ziren.

EZTABAIDAREN ARDATZAK

- Nondik gatoz? Gure espezialitateko moduluen jatorriak
- Non gaude? Egungo konfigurazioa eta aldarrikapenak
- Norantz goaz? EDko proiektua eta gure espezialitateari dagozkion berrikuntzak. Balantzea.

Gure espezialitatearen jatorriari eta igaro diren arau-etapei buruzko ibilbide historiko labur baten ondoren, oraindik indarrean dagoen arau-esparruak LPO kolektiboa asetzen ote duen eztabaidatzen zen, hau da, kolektiboaren aldarrikapenak zein diren eta LH antolatzeako Errege Dekretuaren proiektuak zein neurritan hartzen dituen kontuan.

Egindako bi eztabaidetan ia erabatekoa izan zen bat-etortzea. Gaur egun oraindik indarrean dagoen esparruari dagokionez, kolektiboaren kexa nagusiak baliozkotze-erregimena eta Oinarrizko LHko LPO prestakuntzarik eza ziren.

Lehenengo aldarrikapenak zeresan handia izan zuen. Egungo araubideak erdi-mailako eta goi-mailako moduluen arteko edo lanbide-arlo desberdinetako moduluen arteko baliozkotze bereizi gabeak legitimatzen ditu. Horri dagokionez, adierazi behar da 60 bertaratuko unibertso gehienak mota horretako baliozkotzeen aurka zeudela erabat. Egia da ondoez bat dagoela azpian, baliozkotze horiek eragiten duten ikasle-galeragatik eta horrek plantilletan eta ordutegietan eragingo dituen ondorioengatik. Pertsona batzuen ustez, baliozkotzeak erraztea positiboa zen biazaldi osoko prestakuntzarako, nahiz eta LPoko irakasleen lan-baldintzak laidotuta egon.

Bigarren aldarrikapen handia LPO oinarrizko LHn orokortu ez izana izan zen: nahiz eta autonomia-erkidego batzuetan LPO jada ematen ari den Oinarrizko LHn, Estatuko arau-esparruan berariazko aurreikuspenik ez dagoenez, prestakuntza hori kanpoan geratzen da autonomia-erkidego askotan. Gainera, edukiek lan-orientazioa, lan-osasuna eta lan-harremanak izan behar dituztela aldarrikatzen da.

Hortik aurrera, bi saioetan agerian geratu ziren gure espezialitatearen eta LPoko irakaslearen beraren arteko desberdintasun handiak, autonomia-erkidegoen arabera. Biltzarren aberastasunetako bat da hori, eta parte-hartzaileei hitza ematea espazio horietan.

Kolektiboaren irakaskuntza-inertziak ere eztabaidatu ziren, eta zer neurritan diren jarraitu beharreko bidea. Horri dagokionez, gaiaren ikuspegia juridikoegia den eztabaidatu zen. Berriz ere 60 pertsonako unibertso batean, prestakuntza juridikoko ia 50 pertsonak erabat ados zeuden lan-harremanen gaiari eustearekin.

Eztabaidaren fase horretan sortu ziren, halaber, testuliburuek inposatzen dituzten inertziak eta argialetxe askok dituzten desorekak, jasotzen dituzten edukien eta ikaskuntzaren emaitzen arteko erlazioari dagokionez. Pertsona batzuek argi eta garbi adierazi zuten irakasle batzuek ez diotela denbora nahikoa eskaintzen orientazio-multzoari, eta, alde horretatik, erreforma positiboa dela.

Denbora azkar pasatzen zen, eta esku-hartzeetan parte hartzea aberatsa eta askotarikoa zen. Askotan, eztabaida LPO kolektibo gisa aldarrikatetik harago zihoan, eta LHn eskolak ematen dituen irakasleen kolektiboaren aldarrikapen gisa planteatzen zen. Eztabaida horietan hainbat adierazpen errepikatu ziren, hala nola: ikasleen ahaleginik eza eta oinarrizko prestakuntzarik eza, gatazkak ikasgeletan, irakaslearen prestakuntzarik eza ikasleen profil oso zehatzekin lan egiteko (ikasle disruptiboak, osasun mentaleko arazoak dituzten ikasleak, irakurtzeko ulermen-arazo larriak dituzten ikasleak eta DBHko kompetentzien gabezia), langilerik eza, ratioen murrizketa...

Azkenik, parte-hartzaileek ekarpen aberasgarriak egin ondoren, eztabaidaren azken ardatzean sartu behar zen, hau da, zer neurritan, Lanbide Heziketa antolatzeako Errege Dekretuaren proiektuak kolektiboaren aldarrikapenei erantzuten ziren eta zein ziren antzematen zituzten gabezia edo atsekaberik handienak. Hemen sortu zen intentsitate handiena, eta gehiengo zabalak ekarpen labur batzuk idatzi zituenez, jarraian, adierazi zituzten ideia nagusiak biltzen saiatuko naiz:

- Moduluen izena aldatzea: alferrikakoa eta nahasia. «Marka» galtzea
- Lan-zuzenbideko edukiak ezabatu izana: 8. GJHak («lan duina») lan-eskubideak ezagutzea eskatzen du, eta eduki horiek berreskuratzearen alde egiten du.
- IPEen ikuspegian dimentsio soziala handitzea.
- Lerrokatze garrantzitsutzat jotzen diren IPE II-ko finantza-edukiak ezabatu izana.
- Ekintzaitzaren ikuspegi «idealegia»: ekintzaitzaren kultura sustatzea garrantzitsua da, baina ezin dira ikasleak nahastu: ekintzaitza zaila da, eta finantza-, kontabilitate- eta zerga-kultura behar du, eta ezin da ezabatu.
- Beharrezkoa da orientazio akademikoa eta profesionala bereiztea, eta azken hori soilik izatea LPoko irakaslearen eskumena
- Kezka handia dago digitalizazio- eta jasangarritasun-moduluak sortzeagatik eta modulu horiek sarteak garapen autonomikoan IPE I eta IPE IIren ordu kopuruan izango duen eraginagatik.
- Oso kezagarria da moduluaren kodea bateratzea, bakarra izango baita heziketa-ziklo guztietarako, eta horrek aukera eman dezake (taldeak bateratzea: irakasle gutxiago eta muturreko ordutegiak)
- Ez da aintzat hartu LPO kolektiboaren aldarrikapena (gehiengoa), bereizi gabeko baliozkotzeei dagokienez.
- Modulu berrietako ikaskuntzaren emaitzen arteko desoreka eta horietako batzuen idazketa nahasia.
- Ezin dira eduki konplexuak (beharrezkoak) ezabatu, dena erraza delako ideia sortzeko.
- LPoko irakasleei protagonismo handiagoa ematea DBHko eta Batxilergoko hautazkoetan.
- EDko proiektuak oinarritzko LHko IPEa jasotzen badu ere, ez du LAPeko prestakuntzarik barne hartzen.
- Enpresak LH berrian duen zereginaren gorakadaren ondorioengatik kezka.

Hauek dira parte-hartzaileen ekarpenen ildo nagusiak. Baina produkzio horien moderatzaile eta biltzaile gisa, ezin dut aipatu gabe utzi badirela ahots guztiz «kontrakoak», edo «boto partikular» horiek txalotu egiten dutela orientazioaren pisua handitzea, beste eduki batzuen kaltetan, edo ezarritako baliozkotzeak gaizki ikusten ez dituztenak, ikasleek ahalik eta modurik errazenean igaro ahal izan ditzaten beren bizitzan zeharreko prestakuntzen artean, edo beste bide batzuetatik lortzea erraza den oinarritzko maila bat lortzeko LAPean ordu gehiegi ematen dituztela adierazten dutenei.

Zer jotzen da proiektuaren positibotzat?

Pertsona askok positibotzat jo zuten lan-orientazioaren pisua handitzea, baina bat datoz esatean ez litzatekeela beste eduki batzuen kalterako izan behar. Oro har, positibotzat jotzen da IPE Oinarritzko LHn sartzeari, nahiz eta uste duten lan-osasuneko edukiak sartu beharko liratekeela. Ondorio hauetan jaso diren gainerako alderdiek balantze negatiboa, atsekabea eta LPO kolektiboarekiko bidegabekeria erakusten dute. Parte-hartzaile guztiak jakin badakite testua ez dela behin betikoa, eta, gainera, gero ere garapen autonomikoa geratuko dela; uste dute garai berriek aldaketak eta erronkak ezartzen dituztela, baina, adierazitakoaren arabera, ez da uste erreformak hasitako bidea zuzena denik, ez baititu konpontzen oraindik indarrean dagoen arau-esparruan dauden oinarritzko arazoak.

POSTERRAK

A 25: Don't be that guy!

Poquet Català, Raquel; Maganer Escibuela, Rosa María; Pascual Tomás, Natividad; Escrivá Olivares, María*
*LO BLANC DE Gandía BHI - LPO Saila

HITZAURREA

Agenda 2030ek 17 GJH biltzen ditu, eta zeharkako ardatzak jasangarritasuna, inklusioa, berdintasuna eta diskriminaziorik eza dira. Hirien iraunkortasunean, inklusioan eta segurtasunean oinarritutako 11. GJH estu lotuta dago emakumeen berdintasunaren eta jabeakuntzaren inguruko 5. GJHarekin. Azken horrek bere helburuan jasotzen du 5.2 «Indarkeria mota guztiak ezabatzea emakume eta neska guztiak eremu publikoan eta pribatuan, sexu tratamendua eta esplotazioa eta bestelako esplotazioak barne». Zalantzarik gabe, tratatu txarrak ez dira gai pribatua, edozein portaera matxistaren aurrean zero tolerantziarekin borrokatzen den gizarte-arazoa dira. Genero-indarkeriari buruzko azken Buletin Estatistikoaren arabera, 74.656 kasu aktibo daude Genero-indarkeriako kasuen segimendu integralerako sisteman. Gainera, 43.301 emakumek dute poliziaren babesa.

Azken urteotan, esparru guztietatik, zeregin aktiboa hartu da emakumeek erabiltzen zuten indarkeria errotik kentzeko, eta biktimei laguntzeko eta arazo horri behin betiko konponbidea emateko beharrezkoak izan ziren neurri guztiak sustatu dira. Horrek aurrerapauso nabarmena ekarri du indarkeria mota horren aurrean gizartea kontzientziatzeko eta sentsibilizatzeko. Dakigunez, Babes Integraleko Neurriei buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoak genero-indarkeria zenbatetsi zuen, eta funtsezko aurrerapena izan zen arlo horretan, baina sentsibilizazioa funtsezko elementua da.

JARDUNBIDE EGOKIAREN AZALPENA

2.- Eskoziako kanpaina bereko eta ondorengo eztabaidako artikulua irakurtzea. Hona hemen artikulua horiek:

a) Zer da gizezkoen sexu-eskubidea? (What is male sexual entitlement?)
<https://that-guy.co.uk/what-is-male-sexentitlement-asks-expeit-giaham-goulden/>

Artikulu hau 30 urteko zerbitzua duen polizia ohi bati buruzkoa da, Glasgowero Indarkeria Murrizteko Unitate ezagunean zortzi urte barne. Orain, gizonen indarkeriari aurre egiten espezializatu da, gizonen lidergoa eta prestakuntza eskaintzeko eginkizunean, hezkuntzaren, legearen aplikazioaren eta beste arlo batzuen bidez, estatuan eta nazioartean. Hemen, galdera egiten da: zer da gizezkoen sexu-eskubidea eta zergatik da arazoa?

b) Zer pentsatzen dute benetan emakumeek (eta gizonak) jazarpenari buruz? (What do women (and men) really think about harassment?)
<https://that-guy.co.uk/mean-stieets-what-women-and-men-really-think-about-haassment/>

Zer pentsatzen dute gizonak emakumeek gizezko jazarpenaren gorroto handiagoa dutela eta emakumeek benetan diotena? Artikulu honetan 160 emakumekin, Eskoziako gehiengoarekin eta hainbat adin-talderekin, egindako inkesta aztertzen da, emakumeek gizezkoen jazarpenari buruz duten esperientzia ezagutzeko.

c) 10 pertsonaia zinemaren eta telebistan, TIPO HONEN adibide ezin hobeak (10 characters in film and TV who are perfect examples of THAT GUY?)
<https://that-guy.co.uk/10-film-tv-characters-that-guy/>

Artikulu honetan, hamar pertsonaia famatu aztertzen dira: James Bond, Danny Zuko (Grease), Biff Tannen (Regreso al futuro)...

LPOko irakasle gisa, eta zeharkako balioen zati izanik, borroka genero-indarkeriarekin lotuta dago. Testuinguru horretan, Gandiako TIRANT LO BLANC BHIko LPO sailak eginkizun aktiboa du ikasleen sentsibilizazioan. Hori dela eta, Indarkeria Ezabatzeo Nazioarteko Egunaren ospakizuna egiten du bere ikasgeletan, eta, horretarako, jarduera eta dinamika batzuk ezartzen ditu, ikasleak, batez ere nerabeak, arazoaren jakitun izan daitezten.

Azaroaren 25a ospatzeko, LPOko irakasleek That Guy (<https://that-guy.co.uk>) webgunean Eskoziako kanpainaren jardunbide egokia gauzatu zuten. Orri horretan, gizeko gurutza beharko ez luketen lerroa non dagoen ulertzen laguntzeko artikulua daude. Jarduera hau izan zen:

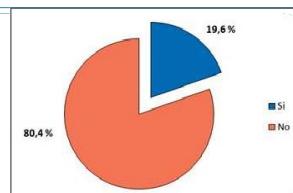
1.- "Don't be that guy" bideoa ikusi eta eztabaidatzea, eta, ondoren, bideo horri buruzko inkesta pertsonala eta anonimoa betetzea.

Inkestak galdera hauek ditu: Esan duten mutilak eta jaso duten neskek (ez da kontuan hartzen beste batzuetan kasua ezagutzen duten).

Galdera	SI (%)	No (%)
Alguna vegada li has dit a una xica "ta bona"?	100	0
Alguna vegada li has xilatat quan caminava pel carrer?	100	0
Thas colat als seus missatges directes i "li has ensenyat"?	100	0
Alguna vegada has assumit que ella està pensant el que tu estàs pensant?	100	0
Alguna vegada thas quedat mirant-la fixament a l'autobús o li has dit al teu col·lega "Jo li donava...?"	100	0
Alguna vegada thas propejat i thas preguntat per que no te'n donava ni les gràcies?	100	0
Alguna vegada thas convidat a tres xupitos per veure si quèia? I després, què? L'has ficat en un taxi bonica per portar-la a casa seva? L'has fet sentir culpable? L'has pressionat i insistit a fer alguna cosa i després thas anat sentint molt masculí?	100	0
Alguna vegada thas convidat a sopar i has sentit que et devia alguna cosa a canvi?	100	0

ONDORIOAK

Emaitzak guztiz positiboak dira, bai ikasleentzat bai irakasleentzat. LPOko sailak atseginez hartu zuen parte jarduera horretan, eta 504 ikasleek hartu zuten parte. Grafikoan inkestan egindako 7 galderen batez besteko emaitza ikus daiteke: Gure ikasleek jarrera matxistak onartzen dituzte? Emaitzak argiak dira. Gainera, sexuen arabera, neskek modu argiagoan arbuatzen dituzte (zuzenean edo zeharka jaso dituztelako), baina mutilak oso gutxi dira. Adinen arabera, gora egin ahala, portaera matxista batzuk agertzen dira, nerabezaroan hasten baitira bikote-harremanak, baina adin helduagoetan gutxituz.

Orientabide-metodoa: «Oriental Lo Blanc».

Martí Ferrer, Carlos; Meló Grau, Raquel; Pons Blasco, Josep; Boix Moratal, Rosa María

HITZAURREA

Gazte askok DBHko ikasketak amaitzen dituzte eta hurrengo urtean zer egin nahi duten azkar erabaki behar dute. "Oriental Lo Blanc" metodoaren helburua da ikasleek presazko eta azken orduko erabakiak hartzea, eta DBHko lehen mailatik aurrera erabakiak hartzen eta etorkizunean pentsatzen hasteko aukera ematea. Horrela, ikaslea DBHko gelara iristen denean, bere etorkizun profesionala aukeratzeko behar dituen ezagutzak izango ditu. Nork bere burua ezagutzeko lan bat egingo du, bere motibazioak zein diren eta benetan zer gustatzen zaion jakiteko. Gainera, LHn nola lan egiten den, lan-mundua nolakoa den eta aukeratu duen sektoreko profesional bat izateko zer gaitasun eta ezagutza izan behar dituen ikasiko du.

JARDUNBIDE EGOKIAREN AZALPENA

Orientazio hori egiteko, joan den ikasturtean hainbat jarduera egin ziren ikasgelan, ikasleek hainbat sektoretako enpresak bisitatu zituzten, DBHko ikasleen jarduerak egin ziren LHko lantegietan eta enpresek hitzaldiak eman zituzten ikastetxean.

DBHko 1. maila

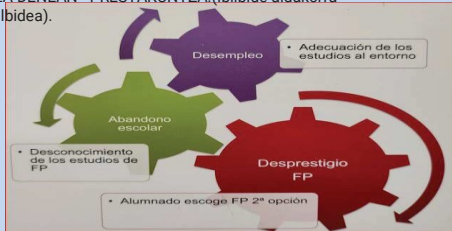
- ATE IREKIEI JARDUNALDIA (DBHko 1. mailako ikasleek LHko tailerrak bisitatu dituzte, eta LHko ikasleek zikloaren funtzionamendua azalduko dute eta tailerraren erakustaldia egingo dute.)
- GOSARI OSASUNGARRIEN TAILERRA (DBHko ikasleentzako Farmazia Zikloko ikasleek emana)

DBHko 2. maila

- EGUN BAT PASA LHn (Oinarriko LH duten ikasleek egun bat pasatzen dute berak aukeratzen duen oinarriko LH tituluari).
- OINARRIZKO LH-KO TAILER PRAKTIKOAK DBHko 2. MAILAKO IKASLEENTZAT (Emandakoak Oinarriko LHko ikasleek)
- ORIENTABIDEA DENEAN - PRESTAKUNTZA.

DBHko 3. maila

- INGURUKO ENPRESAK BISITATZEA (DBHko 3. mailako ikasleak, 10 bisitako taldetan, EGUN BAT PASA DUTE LHn (DBHko 4. mailako ikasleak, egun bat pasa dute Heziketa Zikloan 3 sektore desberdinetako enpresak, eta bisita gidatua aukeraturatuko ikasleek egin dute).
- ENPRESAN FCLak egiten ari den zentroarenak)
- ORIENTABIDEA DENEAN - PRESTAKUNTZA. (Ibilbide aldatokorra - Aplikaturako ibilbidea).

DBHko 4. maila

- BIKAINTASUN-TAILERRAK. (Familia profesionalak antolatutako tailerrak bisitatzeko)
- BISITA GANDIA IKASLEEN AZOKARA.
- GANDIA ETA VALENTZIako UNIBERTSITATEAK BISITATZEA
- ENPRESABURUEN HITZALDIA ETA ESKUALDEKO SEKTORE PROFESIONALEKO ENPRESAK BISITATZEA.
- ORIENTABIDE-FORMATIBOA

ALLERES FP/ESO

ZURGINTZA LANTEGIA (atrla, habia-etxea)

LANTEGI LAGUNTZAILEA ERIZAINZTA (bizikontanteen kontrola)

MERKATARITZA LANTEGIA
TAILER ELEKTRONIKOA (packaging originala)

IAD/ELEK (zirkuitu elektrikoa/droneak)

FARMAZIA LANTEGIA (ezpainenetako babesak, gosari osasungarria)

ADMINISTRAZIOTAILERRA (ofimatika)

ONDORIOAK

ØPrograma onuragarria da, tailerrak eman direlako, erakusketetara hurbildu direlako eta ikasleen eta langileen artean elkarreragina izan delako. lana eta zuzendaritza, ikaskuntzarekiko ondorio positiboekin (autoestimazio hobea – motibazio handiagoa – portaera hobea)

- ☺ Erdi-mailako heziketa-zikloetara joan nahi duten ikasleak orientatzen ditu, zikloaren moduluak zuzenean ezagutzeko aukera ematen baitie: irakasleak eta ziklo bakoitzaren funtzionamendua.
- ☺ Batxilergora joan nahi duten ikasleentzat ere onuragarria dela uste dugu, enpresak bisitatzean hemen ikus baitaiteke: hezkuntza-mailak.
- ☺ Programaren bidez, DBHko ikasle guztiek, amaitzean, LH zer den jakin ahal izango dute, bai eta munduari buruzko ezagutza batzuk izan ere. ikasketak bere lehentasunen eta lanbide bokazioaren arabera egoki aukeratzeko aukera ematen dion lana.DBHren eta LHren arteko elkarrekintzak ikasleak ikastetxearekin kohesio handiagoa izatea dakar.

QR KODEA

ESPAINIAKO GOI-MAILAN DAUDEN LH-KO UNIBERTSITATE-TITULUDUNAK: ESPEZIALIZAZIO- EDO BIRTREBAKUNTZA-ESTRATEGIA BAT?

Iván Diego Rodríguez (Valnalón, Asturias)

HITZAURREA

Zein dira Espainian goi-mailako lanbide-heziketak ikasketak egitea erabakitzen duten unibertsitateko titulua dituzten pertsonak? Aurretiko prestakuntza matrikulatzen diren heziketa-zikloarekin lotuta dago?

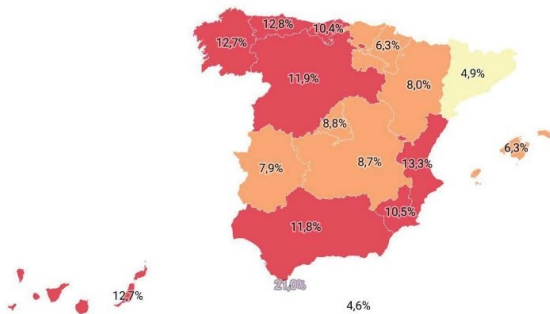
Hezkuntza-trantsizioko, prestakuntzako eta lan-munduan sartzeko inkestako (ETEFIL-19) datuetan oinarrituta, goi-mailako lanbide-heziketan unibertsitate-titulua duten pertsonen lehenasuna eta profila aztertu ziren. Ondoren, jatorrizko azterlanaren adararren eta helburuko lanbide familiarren arteko erlazioa aztertu zen, trantsizio hori espezializazio edo birgizarteratze estrategia bati dagokion zehazteko.

Unibertsitate-titulua GMHZ duten pertsonen LH-UNIBERTSITATE ibiltokien kontzeptua eguneratu behar dute, eta horrek inplikazio batzuk dakartza lanbide-orientazioaren esparruan, bai Espainiako Unibertsitate Sistemari, bai Lanbide Heziketari.

JARDUNBIDE EGOKIAREN AZALPENA

1 2014 promozioko goi mailako teknikarien % 9,8k aurretiko unibertsitate titulua dute.

Laginaren % 10 baino gehiago dira 8 autonomia-erkidegotan: Valentziako Erkidegoa, Asturias, Kanariak, Galizia, Gaztela eta Leon, Andaluzia, Murtzia eta

2 % 67,5 emakumeak dira, eta unibertsitateko prestakuntza amaitu eta urte batzuetara hartzen da erabakia.

Laginaren % 50ek 28 urte edo gehiago zituen heziketa-zikloa hastean

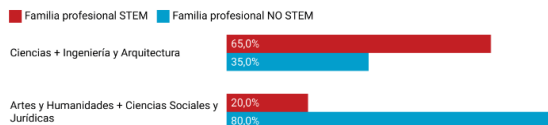
GMHZ titulua duten pertsonen erdiak Gizarte eta Lege Zientziak adarretik datoz.

Aldez aurretik unibertsitateko prestakuntza duten goi mailako profesionalak - sei familiak biltzen

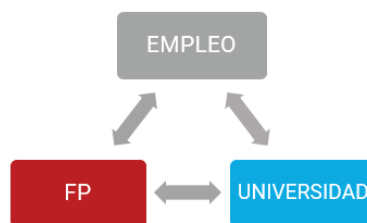

3 Ordezkatze-estrategiak (re-skilling) edo karrera-aldaketa ohikoagoak dira esparru zientifiko-teknologikoko unibertsitate-titulua dituzten pertsonetan (% 35), Gizarte eta Zuzenbide Zientzietako eta Arte eta Giza Zientzietako tituludunetan baino (% 20).

STEM lanbide-arloak: eraikuntza eta obra zibila; elektrizitatea eta elektronika; energia eta ura; fabrikazio mekanikoa; elikagaien industriak; erazketa-industriak; informatika eta komunikazioak; instalazioak eta mantentze-lanak; kimika; ibilgailuen garraioa eta mantentze-lanak.

4 Goi-mailako heziketa-zikloetan dauden unibertsitate-tituludun presentziak agerian uzten du gero eta individualizazio, zatiketa eta ibilbide profesional konplexuagoak daudela, eta agerian jartzen du LHko eta Unibertsitateko ibiltokietatik bi noranzkoetan igarotzen direla.

ONDORIOAK

- Unibertsitateko titulua duten pertsonen hobekuntza- edo espezializazio-bide gisa ikusten dituzte GMHZ gehienak. Gaitzespena maizago gertatzen da arlo zientifiko-teknologikoetako unibertsitate-tituludunetan (% 35)
- Orain arte, fluxu hori berez sortu da, administrazioek ez baitute haien garrantziaren berri izan, eta, beraz, beharrezkoa da FP/Unibertsitate ibiltokien kontzeptua birpentsatzea eta bi sistemen arteko iragarkortasuna, informazio-trukea eta aintzatespangailuak hobetzeko eta indartzeko neurriak hartzea.
- Unibertsitate-titulua duten pertsonen unibertsitate-sistematik Lanbide Heziketaren sistemara igarotzen diren pertsonen kopuru osoaren zati bat baino ez dute osatzen. ETEFILEko datuek ez dute uzten aldez aurretik unibertsitateetatik igaro diren goi mailako teknikarien kopurua kuantifikatzen, ikasketak osatu gabe.

EKINTZA TXIKIAK... ASMO HANDIAK!!! KONTSUMO ARDURATSU BATERANTZ

Cristina Javaloyes Victoria - María Josefa López García - Sheila Ponce de León Quiroz

ESPEÑETAS BHI - ORIHUELA (Alacant)

HITZAURREA

Segura ibaia kutsatzen duten hondakin plastikoen kopurua dela eta, hezkuntza-komunitate osoari material kutsagarriak erabiltzeak dakarren ingurumen-arazoa ezagutaraztea eta kontzientziatzea proposatzen dugu.

RECICLAJE DE MATERIAL ESCOLAR

Prohibido tirar

Permitido tirar

Instalación de contenedores

Alacanteko Unibertsitatearekin elkarlanean, "Reciclar es Bello" proiektuaren bidez. SMRko 2. mailako EIEko ikasleek kartelak eta triptikoak egin zituzten birziklatzeko edukiontzia erabilerara sustatzeko.

PROYECTO: REDUZCAMOS EL PLÁSTICO

Trae una de estas botellas... Y deja una buena huella

Trae una de estos tappers... ¡Apúntalo en tu almanaque!

Reduzcamos el plástico

Seguía ibaiaren lasterketa tradizionalan parte hartu zuten ikasleek botila berrerabilgarri bat ekarri zuten. Ekitaldian zehar, Fundamentos de Economía elkarteak lankideek zaindu zituzten. Economía erdigarriak.

POR UN CONSUMO MÁS RESPONSABLE

Instalación de Cartelería

DBHko 4. mailako Ekonomiako ikasleek egina, ikasgela guztietan jarri zituzten argiak, airea, itzalita. egokitzapena, ordenagailuak, pantailak, etab.

ONDORIOA

Ikasleek, jardura berritzaileak egiten dituzten bitartean,
kontsumo arduratsuaren garrantziari buruzko ezagutzak
eta hazkunde ekonomiko integratzailea eta jasangarria sustatzen du

ABP “TOP EMPRESABURUA IZANGO NAIZ”

M. Carmen Alemany Moreno

HITZAURREA

Proiektu hau ikasleei heziketa zikloetako moduluen DIZIPLINARTEKO harremana transmititzeko beharretik sortu da. Horri esker, lehen eskutik ezagutu ahal izango dute hezkuntza-helburuen eta lanbide-errealitatearen arteko lotura, lan-merkatura hurbilduz eta EKINTZAILETA sustatuz. Hori lortzeko, EIEko eta Formulazio Magistraleko irakasleek Farmaziako eta Parafarmaziako zikloko 2. mailako ikasleak gidatuko ditugu enpresa-planean jasota geratuko zen ideia ekintzaile bat diseina dezaten, produktu bat egin eta marketinaz eta salmentaz arduratuko dira, eta lortuko ziren onurak nola erabili erabakiko dute. Proiektu honen arrazoia da EIE eta bere enpresa-plana errealitatera hurbiltzen saiatzea, ikasleak hasieratik amaierara prozesuaren protagonista sentituko diren hurbileko negozio-idea batera.

Emaizta... ARRAKASTA!!!

JARDUNBIDE EGOKIAREN AZALPENA

1. FASEA. IDEIA BERRITZAILEA

Farmaziako eta Parafarmaziako zikloak funtsezko zati praktikoa du formulazio magistralaren moduluan; beraz, Josep Alós eta Ana Gracia lankideak ontziratutako nituen, modulu horretako irakasleak, ABP batean, non EIEk produktu bat sortu behar baitzuen. Neskek eskuetako krema urearekin eta erromero-alkohol batekin sortzea erabaki zuten.

2. FASEA. ENPRESA-PLANA

EIEren modulua negozio ideia horren inguruan egin da. Bi produktuak izan dira enpresa planaren ardatza: ideia, ingurunea, marketina, ekonomia-, finantza- eta ekoizpen-plana. Aukeratutako metodologia ABP bat izan da, eta, talde-lanean jardunez, zenbait eronka konpondu dira, baliabideak ikertu eta bilatu dituzte, produktua landu eta zabaldu dute, eta, azkenik, hasierako ideia hausnartu ondoren, proiektua ebaluatu eta autoebalatu da.

3. FASEA: PRODUKTUAK EGITEA

Produktuak GJHen arabera egin eta saldu ziren.

Kremak eta alkohola modu iraunkorrean sortu ziren, eta lehengai hauek erabili ziren:

hurbiltasuna, karbono-aztarna murriztuz. Gainera, ontziak berrerabilgarriak dira, eta ez dira ekoizti

hondakinak sortu dira. Ingurumena errespetatzen duten produktuak, hurbiltasunekoak eta artisau-produktuak sortu dira.

4. FASEA SALMENTA

Gabonak baino lehen egindako salmenta solidarioa izan zen, eta diru-bilketa beraiek aukeratutako GKEari eman zitzaion: SOS Sagunto animaliak. Produktua institutuko sare sozialen bidez zabaldu zen, kartelen bidez eta zentroko atondoan dagoen pantailan proiektatu ziren produktuen berri emanez. Salmentak harrera bikaina izan zuen hezkuntza komunitatearen eta bi egunetan saltzea aurreikusita zegoenaren artean, goiz batean saldu zen

QRan kremen eta erromero-alkoholaren promozio-iragarkia ikus dezazue

ONDORIOAK

Esperientzia aberasgarria izan da bai ikasleentzat, bai proiektuan parte hartu duen hezkuntza-taldearentzat. Autoebaluazioaren bidez adierazi dute eskolak dinamikoak eta interesgarriak izan direla, eta proiektuaren zatirik onena kremak egitea eta horiek saltzeko prozesu osoa izan dela.

Bestalde, Formulazio Magistralaren moduluko nire lankideak adierazi du ia 200 krema eta eromero-alkohol lantzean modu profesionalean ikusi dituztela ikasleak lanean, eta esperientzia oso positiboki baloratu dutela.

Azkenik, nire ondorioa ere oso positiboa da; izan ere, ikasleak oso motibatuta egon dira moduluan, asko inplikatu dira proiektuan, eta enpresa-plan bat benetako produktu batean aplikatzeko aukera ikusi dute; gainera, ikasleek egin dute.

COOPERACIÓ INTERCICLES I INTERFAMILIES: EMPRENEDORIA, IL·LUSIÓ I MOTIVACIÓ

ZIKLOEN ETA FAMILIEN ARTEKO LANKIDETZA: EKINTZAILTZA, ILUSIOA ETA MOTIBAZIOA

Blanca Aparisi Sanz, Belén Bernal Castelló, Mabel Ferrairó Peiró, Esperanza Pecoraro Báez. VELES ETA VENTS BHI. Grau de Gandía

HITZAURREA

Aurten LPO Departamentuak abian jarri duen jardunbide egokietako bat, zehazki Ekinean ikasgelaren bidez, lan-talde egonkorak sortzea da. bi heziketa ziklo, familia desberdinetakoak; familia bat, oso profil sozial eta feminizatua duena, hala nola Gizarte eta Kultur Zerbitzuak eta Komunitatea, eta beste bat, oso teknikoa eta oso teknikoa. maskulinizatua, hala nola Imagen eta Sonido. Parte hartu duten zikloak Haur Hezkuntza eta Ikus-entzunezko Proiektuak eta Ikuskizunak egitea izan dira. kooperatiboki negozio-idea jasagarriak eta berritzaileak, horrela 4., 8., 12. eta 17. GJHak landuz. Bi lanbide-profil elkarrekin bizi diren proiektu bat abiaraztea askotariko sinergiak sortu dira, metodologia aktiboak erabiltzearekin batera.

JARDUNBIDE EGOKIAREN AZALPENA

L'AULA EMPREN IMAGINEM, JUGUEM I CREEM

GÉLAN, IMAJINATU, JOLASTU ETA SORTU

Lan-talde iraunkorrak, «ziklo artekoak», sortu ziren, profil profesional desberdinekin eta aurrez ezagutza pertsonalik gabe. Horretarako, taldekako aurkezpen- eta kohesio-dinamikak egiten ditugu, taldearen eta ikasgelaren arteko rolak eta bizikidetzak identifikatzen lagunduz. Gure helburu nagusietako bat zen konfiantza-giroa sortzea, motibazioaren bidez lanerako jarrera hartzea eta ikasleen proaktibitatea sustatzea proiektuetan lanean hasi aurretik. Bigarrenik, sormena sustatzen dugu hainbat dinamikaren bidez. Garrantzitsuenen artean, paperezko edalontziak dituzten dorreak edo LEGO fitxak dituzten irudiak daude. Hirugarrenik, beste ekintza garrantzitsu bat izan da zikloen artean bisitak egitea Empren gelako lanak eta esperientziak partekatzeak, berdinaren arteko ikaskuntza sustatuz.

METODOLOGIAK JARDUERAK

METODOLOGIA AKTIBOAK

Negozio-eredu jasagarriak eta berritzaileak erakitzeko, erabat aldatu ditugu gure EIE motak, eta ikuspegi ludikoagoa eman diegu; edukiak eta gaitasun ekintzaileak landu ditugu erronkak eta proiektuak konponduz, eta ikaskuntza jolas bihurtzen saiatu gara, «Design Thinking» metodologia ezarrita. Metodologia horren bidez, negozio-planaren edukiak landu nahi dira, zenbait mihise edo «tenplate» (txantilo) bidez, ardatz hauekin: bezeroa, merkatua, lehia eta produktuak. Hauek betetzeko koloretako post-it (fisikoak edo birtualak) erabiltzen dira, mihise bakoitzean egiten den analisia oso ikusgarria egiten dutenak.

ASSOLINT NARRASTIAK

ERRONKAK LORTZEN

«Lánzate» lehiaketa: ikasgelan sortutako negozio-idea iraunkor eta berritzaileekin, «Lánzate» lehiaketan parte hartu genuen. Lehiaketa hori CEEI Valenciá koordinatu zuen, Lanbide Heziketaren eta Araubide Bereziko Irakaskuntzaren Zuzendaritza Nagusiarekin batera, eta Ideia Ekintzaileen modalitateko 1. eta 2. sariak lortu genituen.

Maha-ingurua: Hiru ekintzaileekin harremanetan jartzen gara, gure zentroko LHko ikasle ohiekin eta gaur egun beren negozio-proiektuetan murgilduta daudenekin, benetako eta hurbileko erreferentziak eta ekoizpen-sarearen errealtatea ikasgelara eramateko.

ONDORIOAK

Esperientzia hau noranzko biko ikaskuntza izan da. Alde batetik, ikasleengan ikusi dugu gero eta motibazio handiagoa dagoela, bai zereginarekiko, bai taldearen eta ikasgelaren arteko harreman pertsonalekiko. Azpimarratzekoa da, halaber, bi lanbide-profil hain desberdin batuz gero, talde arunt batean baino askoz ere aberaste kontzeptual eta praktikoa handiagoa sortu dela.

Bestealde, irakaskuntza-esperientzia oso konplexua izan da, proiektuaren tamaina handia dela eta, baina,aldi berean, oso egokia.

BIRAKETA BAT ORIENTABIDEAN

Carmen Ferrer Gea eta M. Teresa Rieres

HITZAURREA

IKASTEKO, PARTEKATZEKO ETA ELKARRIZKETARAKO PROPOSTA

Prestakuntza- eta orientazio-klausula-formatuarekin batera, ikasleek eta institutuek hezkuntza-jarduerak jakin batzuk antolatu dituzte, ikasleen prestakuntza eta irakasleak, eta goi-mailako hezkuntza-jarduerak. Forma hori finalitate-talde bati eman zitzaion, zeinari bere lana eman baitzion, beste batzuk zikloari, eta modu dinamikoan eta lan-giroan jarduteko aukera izan zuen. Kapsula horiek komunitatean eta ingurunean ikaste- eta zerbitzu-prozesuak konbinatzen dituen hezkuntza-proposamena dira (ApS).

JARDUNBIDE EGOKIAREN AZALPENA

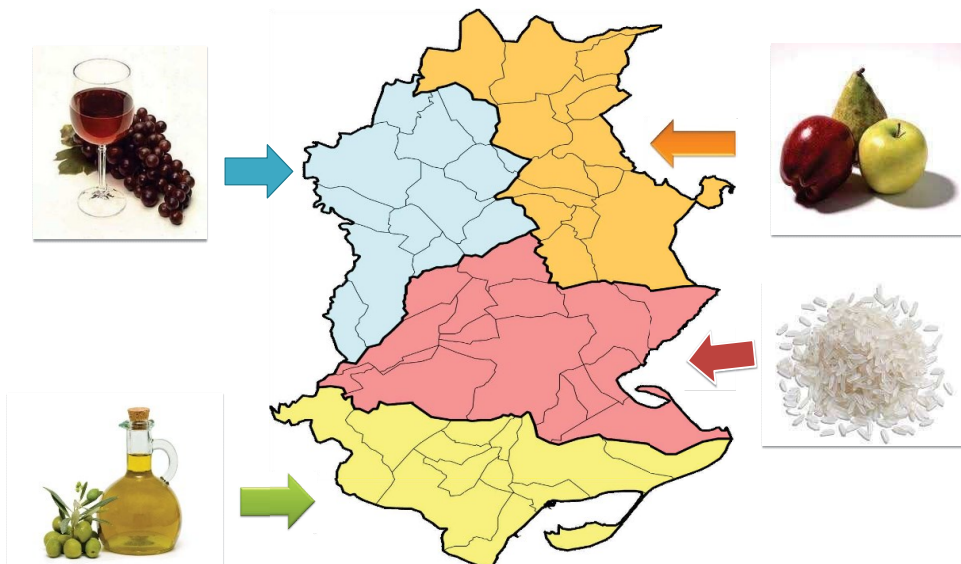
Argi dago adin txikitako lanbide-orientazioak ondorio positiboak dituela ikaskuntzan, lanbide-karrerarekin lotuta, eta prestakuntza erreal eta aberasgarriarekin. Ebidentzia horrekin, 2019-2020 urtean, irakasleen hobekuntza-talde baten bidez, prestakuntza-kapsula batzuk diseinatu ziren lanbide-familia bakoitzerako, eskualdeko zentroetara zuzenduta, heziketa-zikloak beste modu batean ezagutarazteko, baina une oro bilatuz esperientzia bizipeneko eta belaunaldien artekoa izatea ikasle guztientzat; kapsula horiek tematikoak izan daitezke, garrantzitsutzat edo gizarte-interesekotzat jotzen duguna lantzeko, hala nola jasangarritasuna, Garapen Jasangarriaren Helburuak (GJH), klima-aldaketa, eta abar.

Lehen mailako eta bigarren mailako jardueren zuzendariak dira, HELBURUen arabera:

Gure lanbidea ezagutaraztea

- Zikloko moduluen edukiak implementatzea
- Ikaskuntza aktiboa eta bizipenetakoa sustatzea, modu dinamiko eta kolaboratiboan
- Etapa eta adin desberdinetako ikasleen artean loturak sortzea

Kapsulek ordubate inguru irauten dute, eta zentroko ikasleak dira prestakuntzaren protagonista absolutuak, hau da, prestatu eta antolatu egin dituzte; gonbidatutako ikasleak hartzen dituzte, banatu egiten dituzte eta inplementatu egiten dituzte. Prestakuntza horien guztien espiritua funtsezko gaitasunak eta kompetentzia profesionalak, pertsonalak eta sozialak lantzea da.

ONDORIOAK

Orientabide akademikoa eta profesionala inoiz baino garrantzitsuagoa da lehen eta bigarren hezkuntzako ikasleentzat, etorkizunean beren bizitza pertsonal, akademiko eta profesionalari buruzko erabakiak hartuko baitituzte. Gaian adituak direnak bat datoz esku-hartze orientatzaileek ikasleei beren burua, beren talentuak, interesak eta ahalmenak ezagutzeko aukera ematen dieten baliabideak ematera bideratu behar dutela; lan-mundua eta lanbideak esploratzen laguntzen dietela, eta beren bizi-proiektuaren eta profesionalaren eraikuntza kudeatzeko trebetasunak eskuratzen lagundu behar dietela.

HITZ-PASA

VICENTA CALVO SANZ - VERÓNICA BARBERÁ REGUILLO

HITZAURREA

Lehiaketa honetan, Enpresa eta Ekimen Ekintzailea moduluari buruzko definizioak emango dira. Bertan, ikasgelako ikasleek bi laguneko taldeetan parte hartzen dute, eta, ondoren, beste heziketa-ziklo batzuetako ikasleen artean, hainbat txandatan, azkenean talde irabazle bakarra geratzen den arte.

JARDUNBIDE EGOKIAREN AZALPENA

Lehiaketa honek hainbat fase ditu:

- Lehenengo fasea: Taldea ordezkatzeko duen taldea aukeratzea.

Ikasgela barruan 2 laguneko taldeak egiten dira. Talde guztiak papalabraren erroso bera egiten dute, baina bakarka. 3 minutu dituzte definizio guztiei erantzuteko maximoa, eta, bukatu ahala, erantzunak ematen dituzte. Irabazi asmatuenak dituen taldea; berdinketa izanez gero, lehenengo amaitu duen taldea.

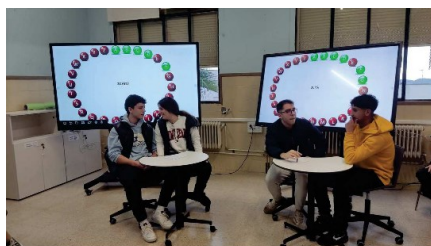
- Bigarren fasea: Talde eta heziketa zikloetako taldeen arteko lehiaketa.

2 edo 3 taldeko errondak antolatzen dira, beren artean lehiatzeko. Erdi mailako eta goi mailako zikloen taldeak egiten dira eta horien barruan honako hauek: familia bereko zikloen arteko elkarketak egiten dituzte, alde asko egon ez daitezenean eta haien artean lehiaketa bidezkoagoa eta motibagarriagoa lortzeko. Txanda horietan, Empren gelan egiten da lehiaketa, eta parte hartzen duten taldeetako ikasle guztiak joaten dira beren ordezkariak animatzera. Bakoitza taldeak definizio batzuk ditu, eta txanda horietan 4 minutu ematen zaizkie erantzuteko. Denbora gutxiagoan ondo asmatzen duen taldeak irabazten du, eta hurrengo txandara pasatuko da.

-Hirugarren fasea: Lehiaketaren azken fasea.

Taldearen arteko txandak egin ondoren, gainditu dituzten azken 3 taldeak elkarren artean lehiatzen dira. Azken fase honetan, talde hauek lehiatzen dira: irabazi egin dute, eta, beraz, erdi-mailako heziketa-zikloek goi-mailako zikloi aurre egin diezaiakete. Ikasle guztiak Empren gelan biltzen dira eta beren talde ordezkariak definizioei nola erantzuten dieten ikusten dute, horrela animatzen dira, eta aldi berean, erantzuten ez dituzten hitzen konponbideak. Taldeek 4 minutu dituzte erantzuteko, talde bakoitzak bere definizioak ditu eta denbora gutxiagoan erantzun gehien asmatzen dituen taldeak irabazten du.

Lehiaketa otsailean egiten da, orduan ikusi baitute ikasleek moduluko gai gehienak.

ONDORIOAK

Jolas honekin hainbat helburu lortzen ditugu:

1. Ikasleek Enpresa eta Ekimena moduluko edukiak modu ludiko eta dibertigarrian ikastea.
2. Norgehiagoka-giroa sortzen dugu, eta horrek bultzatzen ditu gaintzeko.
3. Zentroko heziketa-ziklo guztietako ikasleen arteko harremanak sustatzen ditugu, elkarrekin ikasten egon arren elkar ezagutzen ez dutenak...

RGB LH Elebiduna, LPO INGELESEZ

Jose Migel Benedé

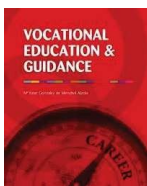
HITZAURREA

LOL ingelesez eman daiteke?
Erantzuna bai da, eta emaitza oso positiboa izatea da onena.

Horretarako, hiru osagai behar dira:

1. Horretarako aukera ematen duen legedia, eta, azkenean, Espainia osoan dugu
2. LPOko irakasleen ingeles-maila ona, eta gero eta irakasle gehiagok eskatzen duten maila
3. Irakasleen, LPO sailaren eta ikastetxearen konpromisoa, eta hor dago erronka.

JARDUNBIDE EGOKIAREN AZALPENA

Non?
Zaragozako Santiago Hernández BHIIn modu esperimentalean ematen da LPO modulua ingelesez, Administrazioiko goi-mailako zikloan, eta Finantzak, 2013-2014 ikasturteik aurrera

Nola?
Ikasgela bi taldetan banatzen da, bi irakaslerekin, bat gaztelaniaz eta bestea ingelesez.

Norekin?
Modulua ingelesez egin nahi duten ikasleak dira. Noiz arte orain batez bestekoa 8 ikasle aukeratu dute ingelesez LPO 25 ikasle inguru.

Helburuak lortzeko CLIL metodologia erabiltzen da oinarri gisa. eta LPOko edukiak ikastea, baina ingelesa hizkuntza gisa erabiliz komunikazioa.

Zer emaitza?
Oro har, oso onak dira, hainbesteko erronka dakarrelako irakasleak eta ikasleak.
Zein araudiak arautzen du?
Autonomia-erkidego bakoitzak du bere araua, baina, oro har, antzekoak dira Berreskuratze Planak ezarritako baldintzak betetzen dituztela, EBren eraldaketa eta erresilientzia, finantzatzen baititu.

Etorkizun hurbila?
Sistemaren antolamendua ezartzen duen Errege Dekretuaren zirriborroaren arabera

LH, administrazioek prestakuntzako prestakuntza-eskaintzak sustatuko dituzte profesional elebiduna.

Non aurkitu laguntza?
Eskulibururik onena: Itziar González de Mendivil:
<https://www.hosteleriale.net/es/estudiantes>
Blogik onena: María Isabel Pérez Ortego <http://folbilingue.blogspot.com.es/>
Zerbitzari bat: José Miguel Benedé Pérez
jmbenede@iessantiagohernandez.com

ONDORIOAK

Saiatzeak merezi du, erronka handia da ikasleentzat eta irakasleentzat, eta harro gaude parte hartzeaz.

LEHIAKETA-PROIEKTU BERRITZAILERAK ETA ELKARREKIDETASUN IRAUNKORRAK

Calvo Sanz, Vicenta; Barberá Reguillo, Verónica

HITZAURREA

Lehiaketa honen helburu nagusia espiritu ekintzailea sustatzea da, eta ikasleak motibatzea, haien ezagutzak, talentua, sormena eta esperientzia profesionala aplikatzen baitituz, edozein ekoizpen-sektoretan ekonomikoki eta sozialki bideragarriak diren zerbitzuak eta produktuak garatzeko.

JARDUNBIDE EGOKIAREN AZALPENA

PARTE-HARTZAILEAK

Ikasurte honetan La Costa LHIn, Consuelo Aranda BHIIn eta Lo Anduviara BHIIn heziketa ziklo bat egiten ari diren guztiek parte hartu ahal izango dute, baita ikastetxeetako ikasle ohiek ere.

BALDINTZAK

Parte-hartzaileek banaka edo taldeka aurkez dezakete ideia.

Ideiak originalak izango dira, hau da, aurkezten dituzten egileek/egileek asmatu beharko dituzte.

Ideiak errealista izan behar du eta gauzatu ahal izan behar du, finantzaketarik izan ez arren.

Ezin dira berriro aurkeztu ikasleek berek edo beste ikasle batzuek aurreko edizioetan aurkeztu zituzten ideia edo antzekoak. Kasu horretan, lehiaketatik kanpo geldituko dira.

KONTUAN HARTU BEHARREKO IRIZPIDEAK:

- Beste produktu batzuk eta lehiakideenak desberdinak izatea.
- Aurkezten duen gizarte-berrikuntza deskribatzea.
- Proposamenaren ekonomia-, gizarte- eta ingurumen-jasangarritasuna azaltzea. GJH 2030
- Parte-hartzaileen motibazioa.
- Ideiaren bideragarritasunaren argudioa.

AURKEZTU BEHARREKO AGIRIAK:

- Datu pertsonalen fitxa eta ideia deskribatzekoa
- 1 eta 2 minutu bitarteko Elevator Pitch

HAUTAKETA BATZORDEA

Ikastetxetik kanpoko pertsonen osatutako hautapen batzorde bat dago, sektore guztiak ordezkatuz: banka, enpresaburuen elkarteak, enpresa pribatuak, udala, FEVECTA...

LEHIAKETAREN FASEAK

LEHEN FASEA:

Epaimahaiko kide bakoitzak egindako banakako bozketaren emaitzetan oinarrituta, ideiarik onenak hautatu dira, idazpuru bat erabiliz.

BIGARREN FASEA:

Aukeratutako ideiak, aurrez aurreko saio batean epaimahaia aurkeztutako ametsa, parte-hartzaile bakoitzak bere proposamena defendatzeko.

Epaimahaia berriz baloratuko ditu aurkeztutako ideiak, beste errubrika bat erabiliz, eta boto gehien jaso duen ideia izango da irabazlea.

ONDORIOAK

Hona hemen lehiaketa honen helburuak:

- Ikasleen artean espiritu ekintzailea eta kultura ekintzailea sustatzea
- Hezkuntza-esparruan, hezkuntza ekintzailea ahalik eta gehien nabarmentzea
- Haien gaitasunak, trebetasunak eta gaitasunak garatzea, lan-munduan hobeto sartzeko.
- Beste ikastetxe eta erakunde batzuekin lankidetzan aritzea, ikasleen ekintzaile-hezkuntza eta espiritu ekintzailea zabaltzeko.
- Gizartearen eragin positiboa sortzen duten ideiak bultzatzea.

TIRANTek PREBENTZIOAREN ALDE EGITEN DU

Baquero Gregori, Aida; Ciscar Llopis, Isabel Malonda Sanz, Juan José

HITZAURREA

Gure hezkuntza-sistemako lanbide-heziketaren azken helburua da ikasleek hainbat lanbidetan modu kualifikatuan jarduteko behar dituzten gaitasunak eskuratzea. Ikasleen trebakuntza osatu gabe egongo litzateke laneko arriskuen prebentzioaren arloko prestakuntza emango ez bagenieke. Europar Batasuna benetako prebentzio-kultura ezartzearen alde sustatzearen ondorioz, estatu kideek laneko arriskuen prebentzioa sartu dute gizarte- eta hezkuntza-politikaren helburuen artean. Laneko arriskuen prebentzioari buruzko prestakuntzaren aldeko apustu irmoa egin da, prebentzio-teknika bat baita berez. Prestakuntza da, zalantzarik gabe, tresnarik eraginkorrenetako bat. Testuinguru horretan, LPO irakasleek funtsezko zeregina dute ikasleak prebentzioaren arloan sentsibilizatzen eta kontzientziazten.

JARDUNBIDE EGOKIAREN AZALPENA

El Tirant lo Blanc ...
¡Liderando la prevención!

Gandiako TIRANT LO BLANC BHIKO LOL saileko irakasleek praktika on bat egitea erabaki zuten: laneko arriskuei aurrea hartzeko bideoak egitea, ikastetxeko lanbide arloetako arriskuak eta prebentzio neurriak biltzen dituztenak.

Gure BHIak familia profesional asko izateak aukera ematen digu profil profesional horren esku-hartzea testuinguruan kokatzeko, jarduera eta enpresa ugari hartzen baititu. Ikasleek beren profil profesionalaren norainokoa uler dezaten ariketa amaitzeko, ikasle ohiek parte hartzen duten mahai-ingurua egingo da, eta, amaitzeko, bideo bateratua proiektatuko da.

Praktika egiteko 4 fase sekuentziazatuko ditugu:

1. FASEA: IKERKETA Ikasleek honako ikerketa-lan hau prestatu zuten: -Beren sektore profesionalen dauden arrisku-faktoreak. -Faktore horiekin lotutako arriskuak. -Arrisku horien aurkako prebentzio- eta babes-neurriak.
2. FASEA: BIDEOAREN FAMILIA PROFESIONALA
3. FASEA: DIZIPLINARTEKO ERAKUSKETA
4. FASEA: MAHAI INGURUA ETA BIDEO BATERATUAREN PROIEKZIOA

LANBIDE ARLOAK

Bideo hori egiteko, ikasleek taldean lan egin zuten, beren sektoreko gaitasun profesionalak, pertsonalak edo soft skill-ak (komunikazio-trebetasunak, enpatia, adimen emozionala, talde-lana...) eta gaitasun digitala garatuz.

Gainera, gero, bideoa egin zuten ikasleek berek azaldu zizkieten beste lanbide-arloei arriskuak eta prebentzio-neurriak, bateratze-lana egin zuten, eta hobetzeko proposamenak egin zituzten. Proposamen horiek kontuan hartuko ziren, azkenik, heziketa-zikloetako arriskuen bideo bateratua egiteko. Horrekin, ikasleek diziplina arteko lana egin zuten ikastetxeko beste lanbide-familiekin, eta arriskuak saihesteko edo guztizko prebentzioan parte hartzeak duen garrantzia jabetu ziren. Azkenik, mahai-ingurua egin zen ikasle ohiekin, eztabaida bat egiteko, eta bideoa proiektatu zen.

ONDORIOAK

- Ikasleek parte-hartze handia izan dute ikerketa-lanen, erakusketen, bideoen eta mahai-inguruaren bidez.
- Elkarreragina izan da ikastetxeko ikasleen eta ikasle ohien artean, eta ikaskuntzan ondorio positiboak izan ditu (autoestimua hobetzea, motibazio handiagoa, jarduera-sektorea ezagutzea).
- LHko zikloetako ikasleen arteko elkarrekintzak ikasleak ikastetxearekin kohesio handiagoa izatea dakar.
- Ikasleek aukera izan dute informazio- eta komunikazio-teknologiaren tresnak erabiltzeko, informazio-kanpaina bat egiteko, portaera seguruak sustatuz.
- Langileei arriskuei aurrea hartzeko oinarritzko informazio- eta prestakuntza-jarduerak egitearen garrantzia nabarmendu da.

